

JAARVERSLAG 2018

T.B.V. CONSULTATIE DEELNEMENDE GEMEENTEN

27 maart 2019

Veiligheids- en Gezondheidsregio

Gelderland-Midden

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
1. JAARVERSLAG	5
1.1 Multidisciplinaire samenwerking	5
1.2 Regionale Brandweerzorg	8
1.3 Publieke Gezondheid	14
1.4 Ambulancezorg	23
1.5 Bedrijfsvoering	25
2. PARAGRAFEN	27
2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	27
2.2 Onderhoud kapitaalgoederen	29
2.3 Verbonden partijen	30
2.4 Financiering	32
3. JAARREKENING	34
3.1 Balans en toelichting	34
3.2 Overzicht van baten en lasten	36
3.3 Waarderingsgrondslagen	37
3.4 Toelichting op de balans	39
3.5 Toelichting op de baten en lasten	46
3.6 Normering topinkomens	49
3.7 Verantwoording is het kader van SISA	50
3.8 Overige	51
BIJLAGEN.....	54
Bijlage 1: Bijdragen per gemeente.....	54
Bijlage 2: Taakvelden	55
Bijlage 3: Specificatie ten bate van de nacalculatie Ambulancezorg	56
Bijlage 4: Overzicht van langlopende leningen ultimo 2018	61
Bijlage 5: Bestuurssamenstelling	62

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag over 2018. Een beknopt overzicht van activiteiten prestaties is terug te vinden in ons jaaroverzicht (www.vggm-jaaroverzicht.nl)

Het jaar 2018 is afgesloten met een batig saldo van € 1,4 miljoen, hetgeen in lijn ligt met prognoseresultaat van € 1,2 miljoen zoals afgegeven bij het halfjaarbericht.

Analyse van het resultaat

Brandweer

Het resultaat brandweer bedraagt € 257.000 na resultaatbestemming. De belangrijkste elementen die een verklaring geven voor dit resultaat zijn:

- Voor de brandweer is een investeringsplan tot 2030 opgesteld. Naast vertragingen in de uitvoering van dat programma op o.a. c2000 en kleine voertuigen is hier voorlopig nog sprake van budgettaire ruimte omdat de volledige vervanging van het in de regionalisering overgenomen materiaal pas op termijn plaatsvindt. Ook de diverse investeringen in het kader van de arbeidshygiëne worden pas op termijn volledig ingevuld. Dat leidt tot 2019 tot ruimte in het budget voor kapitaallasten. Die ruimte is van incidentele aard. Het voordeel voor 2018 bedraagt circa € 1,4 miljoen.
- Door de droogte in het voorjaar en gedurende de zomer zijn meer inzetten geweest en heeft intensief preventief toezicht plaatsgevonden, leidend tot circa € 0,2 miljoen hogere kosten.
- Anticiperend op een relatief grote uitstroom van de beroepsploeg komende jaren als gevolg van verwachte ingaande pensioneringen is de huidige bezetting circa 3% boven formatie, leidend tot circa € 0,2 miljoen hogere kosten.
- Opleidingskosten voor manschap, chauffeur en bevelvoerder leiden tot een budgetoverschrijding van 0,4 miljoen.
- De reservering voor het ontsluiten van brandmeldinstallaties is ten laste van het resultaat verhoogt met € 0,3 miljoen.
- Resultaatbestemming van bevolkingszorg leidt tot een lager resultaat van circa € 0,4 miljoen.
- Diverse mee- en tegenvallers leiden tot een incidenteel nadeel van € 0,1 miljoen.
- Benutten van bestemmingsreserves voor onderhoud verhoogt het resultaat met circa € 0,4 miljoen

GGD

Het resultaat voor de GGD bedraagt € 517.000 na resultaatbestemming. De belangrijkste elementen die een verklaring geven voor dit resultaat zijn:

- De salariskosten zijn € 0,2 miljoen hoger dan begroot. In deze hogere kosten is een reservering voor personele aangelegenheden verwerkt.
- De GGD in Gelderland-Midden boort een groot aantal financieringsstromen aan en is succesvol in dit publieke ondernemerschap. Dat is positief want vergroot het maatschappelijk presterend vermogen van de GGD. Denk aan: bijdragen vanuit rijksdiensten, opbrengsten uit de dienstverlening aan organisaties en individuele burgers, vergoedingen van verzekeraars en subsidies voor tal van activiteiten (projecten, opleidingsplaatsen, innovatieve experimenten en onderzoeken). Een ondernemende positie brengt ook een kwetsbaarheid met zich mee want de inkomsten variëren van jaar op jaar en de afrekening van subsidies en specifieke bijdragen vindt veelal achteraf plaats. Zo ontstaan er in 2018 meevallers uit afrekeningen uit voorgaande jaren. In 2018 is er sprake van € 0,4 miljoen hogere opbrengsten derden door o.a. project-/subsidieopbrengsten, opbrengsten publieke gezondheid asielzoekers, rijksvaccinatieprogramma en afwikkeling verzekerde zorg over voorgaande jaren.
- De overige personeelskosten laten ook een voordeel zien van € 0,1 miljoen o.a. door het niet volledig besteden van de opleidingsbudgetten.
- Vertraging in investeringen in o.a. medische apparatuur en meubilairconsultatiebureaus leiden tot een voordeel van € 0,1 miljoen.
- Diverse mee- en tegenvallers leiden tot een incidenteel voordeel van € 0,1 miljoen.

Ambulancezorg

Het resultaat ambulancezorg bedraagt nihil na resultaatbestemming. De belangrijkste elementen die een verklaring geven voor dit resultaat zijn:

- Het volume van de ambulancezorg groeit fors in de regio Gelderland-Midden. Deze groei laat zich zien in de absolute toename van het aantal inzetten en de relatief grote stijging van het aandeel spoedinzetten, de zogenaamde A1-ritten. De paraatheid in de vorm van vrij inzetbare ambulances ten behoeve van

spoedinzetten moet toenemen om de performance op peil te houden. De paraatheid wordt in 2019 verhoogd door extra door de zorgverzekeraars beschikbaar gestelde middelen.

Er is ook extra geld voor het opleiden van nieuw personeel. Dat is noodzakelijk want we kiezen liever niet voor de inzet van extra externe inhuurkrachten.

- Voor het resultaat op ambulancezorg is een separate bestemmingsreserve getroffen.

Bedrijfsvoering en overhead

Het resultaat voor de bedrijfsvoering bedraagt € 663.000 na resultaatbestemming. De belangrijkste elementen die een verklaring geven voor dit resultaat zijn:

- In 2018 zijn alle werkplekken vervangen. De uitrol van de nieuwe computerapparatuur heeft later plaatsgevonden dan gepland. Hierdoor zijn de werkelijke afschrijvingskosten over 2018 circa € 0,3 miljoen. lager dan begroot.
- Niet ingevulde vacatureruimte binnen control & financiën en Advies & Service leidt tot een voordeel van € 0,3 miljoen.
- Niet begrote rentebate van 0,1 miljoen.

Bestemmingsvoorstel resultaat

Het voorstel is om het resultaat van 1,4mln. voor 0,5mln. te bestemmen voor de meldkamerkosten brandweer en voor 0,1 miljoen ten behoeve van het realiseren van een klant contactcentrum. De resterende 0,8 miljoen kan aansluitend worden uitgekeerd aan de gemeenten.

Accountantscontrole

VGGM heeft Deloitte Accountants opdracht gegeven om dit jaarverslag te controleren. Op dit moment is Deloitte nog bezig met de afronding van haar werkzaamheden. Zodra de bevindingen van de accountant beschikbaar zijn zal een vernieuwde versie van de jaarrekening beschikbaar worden gesteld.

1. JAARVERSLAG

1.1 Multidisciplinaire samenwerking

Landelijke meldkamersamenwerking en vernieuwing C2000

De vernieuwing van C2000 bestaat uit twee delen: de apparatuur in het veld (zenders, antennes en verbindende techniek) en de bedieningsapparatuur op de meldkamer. De vernieuwing is in 2018 herhaaldelijk uitgesteld en zal naar verwachting in 2019 worden afgerond.

De nieuwe meldkamer in Apeldoorn is gepland open te gaan in 2022. Belangrijke mijlpaal in 2018 was dat het uitwerkingskader van de nieuwe meldkamer door alle betrokken partijen is vastgesteld. Hiermee kan er feitelijk worden gebouwd aan de nieuwe meldkamer in Apeldoorn. Momenteel wordt het plan van aanpak uitgewerkt om vanaf dat moment op deze meldkamer samen te werken met de andere 4 veiligheidsregio's.

Systeemtest

Op 16 juni heeft een "onverwachte" jaarlijkse systeemtest plaatsgevonden conform artikel 2.5.1 van het besluit Veiligheidsregio's. Het scenario, een GRIP3 ongeval met gevaarlijke stoffen en effecten voor de omgeving, speelde zich af in Wageningen, zodat ook het gemeentelijk beleidsteam van deze actief was. De bevindingen zijn verwoord in een evaluatieverslag en dit verslag is aan de Inspectie Justitie & Veiligheid aangeboden.

Visie zelfredzaamheid & burgerparticipatie

In maart is een aantal kaders vastgesteld ten aanzien van zelfredzaamheid en burgerparticipatie bij rampen en crises. De focus ligt hierbij op het bieden van een duidelijk handelingsperspectief voor de zelfredzame bevolking en het bieden of organiseren van aanvullende zorg voor de verminderd zelfredzame die dat niet zelf kan.

MCP Natuurbrand

In 2018 is het multidisciplinair coördinatieplan natuurbrand vastgesteld. Dit plan is opgesteld om de maatregelen en acties van de betrokken diensten in het geval van een ontruiming als gevolg van natuurbrand op elkaar af te stemmen. De Veluwe is het grootste aaneengesloten natuurgebied in Nederland. In dit gebied bevinden zich diverse functies zoals woon-, zorg- en bijeenkomstfuncties, daarnaast wordt er volop gerecreëerd. In geval van een natuurbrand op de Veluwe kunnen de gebruikers van deze functies bedreigd worden door rook of brand. Dit kan reden zijn om over te gaan tot ontruiming van delen van natuurgebieden.

Grip-incidenten

In het jaar 2018 is 8 keer een GRIP 1 gemaakt binnen onze regio. Er zijn geen GRIP 2 of 3 incidenten geweest. De volgende tabel laat een onderscheid per gemeente zien:

	2014	2015	2016	2017	2018
Arnhem	GRIP 1	GRIP 2	3 x GRIP 1	3 x GRIP 1 1 x GRIP 2	1 x GRIP 1
Barneveld	2x GRIP 1 1x GRIP 2		3 x GRIP 1	GRIP 1	
Doesburg					1 x GRIP 1
Duiven			GRIP 1		
Ede	2x GRIP 2	3 x GRIP 1	GRIP 1	GRIP 2	2 x GRIP 1
Lingewaard				GRIP 1	1 x GRIP 1
Nijkerk					1 x GRIP 1
Overbetuwe		GRIP 1			
Renkum		GRIP 1	GRIP 1		1 x GRIP 1
Rheden	GRIP 1		GRIP 1		
Rozendaal					
Scherpenzeel					
Wageningen		GRIP 1			
Westervoort					
Zevenaar		2 x GRIP 1	GRIP 1	GRIP 1 en GRIP 2	1 x GRIP 1
Totaal	7	9	11	9	8

GHOR

De GHOR (Geneeskundige Hulpverlening Organisatie in de Regio) heeft als wettelijke taak om bij grote ongevallen en rampen er voor te zorgen dat de verschillende organisaties die zich met geneeskundige hulpverlening bezighouden (ambulancediensten, ziekenhuizen, huisartsen, GGD, GGZ enz.) samen één hulpverleningsketen vormen. De GHOR zorgt voor coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening.

Indicator	2018
GRIP incidenten	8
Evenementenadviezen	414
Inzet van de GGD Crisiscoördinator bij maatschappelijke onrust	33
Inzet van de officier van dienst Geneeskundig	179
Inzet van de algemeen commandant Geneeskundig	28
Multidisciplinaire (samen met veiligheidspartners) opleidingen, trainingen en oefeningen	90
Monodisciplinaire (GHOR of met zorgpartners) opleidingen, trainingen en oefeningen	19
Schriftelijke afspraken met zorgpartners	10

Incidenten in de regio en zorgcontinuïteit

In 2018 hebben een aantal incidenten plaatsgevonden die de continuïteit van zorgverlening belemmerden. In de winter was er een grote en langdurige griepedemie. Naar aanleiding van problemen die de zorgcontinuïteit bedreigen, zijn onder de vlag van het ROAZ aangescherpte afspraken met de ketenpartners gemaakt. Deze afspraken zijn in de zomer, tijdens een langdurige periode van hitte en droogte, naar tevredenheid, in de praktijk toegepast. Vanuit de GHOR zijn verschillende zorgorganisaties ondersteund in het werken aan hun zorgcontinuïteitsplan.

De GHOR was in 2018 betrokken bij 8 GRIP incidenten: een brand in een flat, een ongeval met een tanker, tweemaal een gaslekkage, asbestdepositie na brand, een zeer grote brand, een auto die inrijdt in het gemeentehuis van Lingewaard en een lekkage van gevaarlijke stoffen. Ook is de GHOR regelmatig betrokken geweest (33 keer) bij calamiteiten met mogelijke maatschappelijke onrust zoals zedenzaken.

Netwerk

In 2018 is veel energie gestoken in netwerkactiviteiten en ketenpartners.

- Er zijn schriftelijke afspraken gemaakt met zorgpartners in Arnhem en Ede/Barneveld over de voorbereiding en samenwerking bij rampen en crisis.
- Er is met wijkteams in Arnhem, de gemeente Rheden en de ambtenaren crisisbeheersing gesproken over het behoud van het Algemeen Maatschappelijk Werk voor de PSHOR.
- Binnen de acute zorg regio Oost is samen met GHOR Gelderland Zuid en Noord Oost Gelderland gewerkt aan samenwerkingsafspraken.
- De DPG heeft in 2018 zijn jaarlijkse gesprekken met zorgpartners gevoerd over de voorbereiding op rampen en crisis. Hier zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Evenementenadvisering

De advisering van de GHOR aan vergunningverleners ontwikkelt zich van regelgericht naar risicogericht adviseren. In 2018 hebben in de Veiligheidsregio Gelderland Midden in totaal 1745 evenementen plaatsgevonden, waarvan 1331 kleine evenementen en 414 middelgrote tot grote evenementen. Bij de middelgrote tot grote evenementen is er sprake van multi-advisering met de politie, brandweer en indien nodig de GGD.

Informatiedeling

Samen met de Acute Zorgregio Oost (AZO) is een onderzoek gedaan naar de informatiebehoefte van de opgeschaalde acute zorg ten tijde van incidenten. Samen met Gelderland Zuid zal een project gestart worden om te komen tot een gezamenlijk systeem van informatie uitwisseling tijdens rampen of crisis. Daarnaast zijn in 2018 de projecten digitale rittenregistratie en LiveOp X Geneeskundig ingezet om actuele informatie te volgen over een inzet.

Jodiumprofylaxe

In het voorjaar 2018 is de GHOR betrokken geweest bij de landelijke voorbereiding van de te realiseren nooddistributie van jodium. Handreikingen en draaiboeken liggen klaar om de veiligheidsregio's te ondersteunen in het opzetten van een nooddistributie structuur. Er wordt daarvoor opgetrokken met de Veiligheidsregio Twente.

Verplichte planvorming conform wet Veiligheidsregio

Medewerkers van de GHOR hebben in 2018 hun bijdragen geleverd aan het herzien van het risicoprofiel en het beleidsplan van de veiligheidsregio Gelderland Midden. Tevens wordt door de GHOR het projectleiderschap ingevuld voor het project “flexibilisering GRIP” dat samen met de multipartners wordt opgepakt en input geeft voor het regionaal crisisplan, zoals opgenomen in de Wet Veiligheidsregio.

Meldkamer

In 2018 vindt voorbereiding door de GHOR plaats op de komst van het landelijke meldkamer systeem en de zorgcoördinatiecentra. Beide ontwikkelingen raken de GHOR en zullen consequenties hebben voor de toekomstige procesinrichting van de crisisorganisatie en de mono processen. Het streven daarbij is dat er zo veel als mogelijk harmonisatie van de bestaande processen plaats gaat vinden. Hierbij wordt samengewerkt met de vier andere GHOR regio's in Oost-Nederland.

Opleiden, trainen en oefenen

Er is samen met de partners in de veiligheidsregio uitvoering is gegeven aan de 90 MOTO (multi opleiden, trainen en oefenen)- activiteiten. Daarnaast richt het OTO traject van de GHOR zich op de GHOR en GGD crisisfunctionarissen en het oefenen samen met de ketenpartners in de zorg. Eén van de thema's dit jaar was terrorisme gevolgbestrijding.

Bevolkingszorg

De bevolkingszorg Gelderland-Midden is in ontwikkeling. Het algemeen bestuur heeft in haar vergadering van 24 oktober besloten tot een intensivering van de bevolkingszorg. Concreet komt deze verandering neer op het ten dele onderbrengen van deze gemeentelijke taken bij VGGM. De implementatie hiervan wordt voorzien per begin 2019.

Omgevingswet

Een belangrijk doel van de Omgevingswet, die in 2021 in werking zal treden, is het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit voor inwoners. De invoering van de omgevingswet zal dan ook implicaties hebben voor de adviserende rol van VGGM op het gebied van bouwen, milieu en gezondheid en ruimtelijke ordening. In het licht van preventie en het verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen is de leefomgeving een belangrijke “knop” waaraan gedraaid kan worden. Hierbij staan gezondheidsbescherming via milieumaatregelen en gezondheidsbevordering via een gezonde inrichting centraal. Bij gemeenten roept de invoering van de Omgevingswet extra vragen op over de relatie tussen leefomgeving en gezondheid. In 2018 kon deze toenemende vraag nog met de huidige formatie worden opgevangen. Als de trend doorzet, is het aannemelijk dat de komende jaren meer capaciteit nodig is om samen met gemeenten te werken aan een veilige en gezonde leefomgeving.

1.2 Regionale Brandweerzorg

Project “Repressieve beroepsorganisatie Arnhem en Ede-Centrum” gestart

Medio 2018 is het project repressieve beroepsorganisatie Arnhem en Ede-Centrum van start gegaan. De afgelopen jaren is gebleken dat de beroepsorganisaties in Arnhem en Ede, die verschillend georganiseerd zijn, elk kampen met hun eigen problemen. Reden voor de directeur Brandweer om een project te starten dat onderzoekt welke oplossingen mogelijk zijn om de beroepsorganisatie toekomstbestendig in te richten en daarover advies uitbrengt. Het advies wordt in juni 2019 opgeleverd.

Risicogerichte benadering

Parallel aan de ontwikkeling van het nieuwe stelsel rond de Omgevingswet zien we ook een maatschappelijke ontwikkeling die een transitie vraagt van een regelgerichte benadering naar een meer risicogerichte benadering. Het stelsel van de Omgevingswet brengt een grotere beleidsvrijheid en verantwoordelijkheid van gemeenten met zich mee. Daarnaast spelen integraliteit en participatie (burgers, bedrijven, instellingen, belangengroepen, overheden) een steeds grotere rol in het afwegings- en besluitvormingsproces rond de fysieke leefomgeving en veiligheidsthema's. Dat vraagt om een andere manier van denken, werken en (bestuurlijk) afwegen, zowel bij gemeenten als bij uitvoeringsorganisaties als VGGM en de omgevingsdiensten. Het gaat daarbij niet alleen om het toepassen van regels, maar vooral om een gerichtheid op risico's die er toe doen en deze risico's op een adequate wijze te (laten) beïnvloeden of te accepteren. Bij omgevingsveiligheid zijn we al meer gewend aan de hand van risico's te werken. Op het gebied van brandveiligheid is hierin nog een flinke stap te zetten. Bekend is inmiddels dat alleen voldoen aan de regelgeving een onvoldoende brandveilig gebouw geeft. Ook zien we gebouwen waar onnodige regels worden opgelegd, die geen bijdrage leveren aan het brandveiligheidsniveau.

Vanuit het taakveld risicobeheersing is een traject gestart om de transitie van een regelgerichte benadering naar een meer risicogerichte benadering geleidelijk door te voeren binnen de brandweerorganisatie.

Grote brandcompartimenten

In de vergadering van juli 2018 is het Algemeen Bestuur geïnformeerd over de gevolgen van de recent ingevoerde NEN-normen ten aanzien van brandveiligheid van grote brandcompartimenten (NEN 6060 en 6079). Met de introductie van deze normen wordt voor industrie functies een enorme ruimte gegeven voor het bouwen van hele grote brandcompartimenten die niet voorzien hoeven worden van preventieve voorzieningen (zoals een sprinklerinstallatie). De nieuwe normen geven een kader dat grofweg betekent dat een brand zich niet buiten de perceelgrenzen mag uitbreiden, ongeacht de grootte van het brandcompartiment én ongeacht de vuurbelasting in het gebouw. Een dergelijk afbrandscenario wordt dan gezien als een 'acceptabele brand' (de bouwregelgeving gaat er vanuit dat branden 'acceptabel' zijn zolang er geen slachtoffers vallen en er geen overslag plaatsvindt naar belendingen). Er wordt niet gekeken naar milieuaspecten, maatschappelijk impact en inzetbaarheid en -capaciteit van de brandweer. Ook de (on)mogelijkheden voor de inzet van de brandweer worden niet meegewogen. De verwachting is dan ook dat we in de toekomst grotere branden gaan krijgen met veel maatschappelijke impact. De overlast voor de omgeving kan groot en langdurig zijn. Branden in dergelijke mega-grote gebouwen zijn onbeheersbaar en niet te bestrijden in tegenstelling tot wat we tot nu toe gewend zijn. Het bestuur heeft aangegeven de zorg van de brandweer over deze ontwikkeling te delen.

Alarmeringen brandweer

In het jaar 2018 is Brandweer Gelderland-Midden 5.080 keer gealarmeerd. In onderstaande tabel staat de verdeling per gemeente volgens de landelijke meldingsclassificaties:

Aantal alarmeringen brandweer										
	Brand	Alarm: Brand OMS	Alarm: PAC	Dienst- verlening	Leef- milieu	Ongeval	Gezondheid	Verkeer	Overig	TOTAAL
Arnhem	391	189	22	196	186	107	212	1	28	1332
Barneveld	155	33	4	65	91	60	68	2	5	483
Doesburg	17	5	1	12	10	9	5	1	2	62
Duiven	32	6	2	19	16	18	31		3	125
Ede	303	74	6	111	194	81	125	1	13	908
Lingewaard	79	15		41	43	28	46		3	255
Nijkerk	79	19	4	23	60	32	35		6	258
Overbetuwe	102	18	4	39	43	53	45		6	310
Renkum	71	39	7	38	63	19	45	1	7	290
Rheden	78	20	4	69	60	29	59	1	1	321
Rozendaal	7	2		2	3		5			19
Scherpenzeel	16	5	1	9	12	4	9		2	58
Wageningen	64	30	6	37	30	8	32		2	209
Westervoort	17	4		6	8	2	18		1	56
Zevenaar ¹	53	20	8	45	53	35	50	1	8	273
Buurgemeenten	53	9		7	4	23	2			98
Gemeente onbekend ²				8	2	2			11	23
TOTAAL	1517	486	69	727	878	510	787	8	98	5080

Korte omschrijving van de verschillende categorieën:

- Brand: alle alarmeringen voor (verdenking van) brand
- Brand OMS: alle automatische brandmeldingen gekoppeld aan een OMS-installatie
- Alarm PAC: meldingen die binnenkomen via een particuliere alarmcentrale
- Dienstverlening: liftopsluiting, dier in problemen, meting, buitensluiting, dienst aan derden
- Leefmilieu: wateroverlast, weeroverlast, stormschade, gladheid
- Ongeval: verkeersongevallen en ongevallen met gevaarlijke stoffen
- Gezondheid: reanimatie, onwel/ziekte, tilassistentie
- Verkeer: vervuild wegdek, wegversperringen
- Overig: alle zaken die onder een van de andere categorieën vallen.

Het totaal aantal alarmeringen is ten opzichte van het jaar 2017 met circa 1,6% gedaald. Hiermee zet

de dalende trend van de voorgaande jaren zich voort. Een belangrijke reden hiervan is de doorzettende significante daling van de alarmering voor automatische brandmeldingen. Opvallend is ook de daling van het aantal meldingen 'Gezondheidszorg' met 17%. Hier tegenover staat een beperkte stijging van het aantal brandmeldingen, waarbij het stijgende aantal natuurbranden als gevolg van de droge en lange zomerperiode en het aantal buiten- en containerbranden op oudjaarsavond opvallen. Het totaal aantal alarmeringen ligt met een daling van 83 alarmeringen iets lager dan in 2017.

In het afgelopen kalenderjaar zijn op het gebied van alarmeringen een aantal pieken terug te zien. Opvallend is het aantal hoge alarmeringen door stormschade en wateroverlast als gevolg van de storm op 18 januari. Voor de storm op 18 januari betekent dit dat er in totaal 578 meldingen zijn gedaan. Op 19 januari, na het beëindigen van de stormprocedure, zijn er nog 28 meldingen als nasleep van het extreem weer geregistreerd.

¹ Sinds 1 januari 2018 zijn de gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar samengevoegd tot één gemeente wat invloed heeft op het aantal meldingen ten opzichte van 2017.

² Betreft testmeldingen, oefeningen of niet standaard aangemaakte meldingen.

Een andere piek is veroorzaakt door het hoge aantal natuurbrandinzetten als gevolg van de buitengewoon lange droge periode met extreem hoge temperaturen in de zomerperiode. Het aantal alarmeringen binnen de regio van 122 meldingen laat een stijging zien van 88% ten opzichte van 2017.

Opkomsttijd prio 1 en behaalde norm

Uit het totaal van de kolommen Brand, Alarm: Gebouw, Bijgebouw, Automatisch brandalarm zijn 716 brandmeldingen geselecteerd waarvoor een wettelijke opkomsttijd geldt van 5, 6, 8 en 10 minuten³. Het bestuur van VGGM heeft op 24 juni 2015 besloten om de normtijd van 5 en 6 minuten op te hogen naar 8 minuten. Hierbij kan van 653 (inclusief extreem lange tijden >15 min) meldingen een opkomsttijd worden berekend⁴. Van deze meldingen is het percentage berekend waarbij de opkomstnorm behaald is. Deze getallen zijn over een aantal jaar met elkaar vergeleken. Het onderstaande overzicht laat zien dat in het jaar 2018 regionaal een opkomstpercentage is behaald van 60%⁵.

	2016	2017	2018
Aantal meldingen	967	704	653
Aantal binnen de norm van 8 en 10 minuten (waarbij de norm van 5 en 6 minuten is opgehoogd naar 8 minuten)	585	414	390
Percentage	60 %	59 %	60 %

3 Winkelfunctie met gesloten constructie, woonfunctie boven winkelfunctie en celfunctie, 5 minuten
Portiekwoningen/portieklats en woonfunctie voor verminderd zelfredzamen, 6 minuten
Overige woon- en winkelfuncties, gezondheidszorg-, onderwijs en logiesfunctie, 8 minuten
Kantoor-, industrie-, sport- en bijeenkomstfunctie en overige gebruiksfuncties, 10 minuten

FRB

Onder de categorie “gezondheid” valt de niet wettelijke First Responder Brandweer-taak (FRB). Voor reanimatiemeldingen rukken zowel de teams van de Medische Ondersteuning Brandweer (MOB) als de FRB-teams uit. In het kader van de leesbaarheid worden de gealarmeerde eenheden van de brandweer in dit verslag “FRB” genoemd. Onderstaand wordt onder andere het aantal alarmeringen van FRB getoond⁶. Daarbij wordt aangegeven hoe vaak een FRB team als eerste ter plaatse was.

	2018
Aantal alarmeringen FRB	491
Aantal daadwerkelijke reanimaties	350
Aantal de-alarmeringen FRB	15
Aantal patiënten vervoerd naar ziekenhuis met hartritme	115
Percentage geslaagde reanimaties	33%
Ambulance 1 ^{ste} ter plaatse (kunnen berekenen uit 401 ritten)	48%
FRB 1 ^{ste} ter plaatse (kunnen berekenen uit 401 ritten)	52%

Het aantal alarmeringen FRB is niet zuiver omdat niet elke alarmering “gezondheid” daadwerkelijk om hartfalen gaat. Het aantal FRB-alarmeringen is redelijk stabiel. Jaarlijks wordt de FRB circa 500 keer met de ambulancedienst mee-gealarmeerd. Van deze alarmeringen is volgens de ambulancedienst gemiddeld sprake van gemiddeld drie- tot vierhonderd daadwerkelijke reanimaties.

4 In de overige gevallen was geen tijd eerste voertuig ter plaatse bekend, wat waarschijnlijk duidt op het vergeten ter plaatse te statussen.

5 De betrouwbaarheid van de cijfers is afhankelijk van een correcte en volledige registratie, zoals het tijdig ter plaatse melden van een brandweereenheid.

6 Dit betreffen alle alarmeringen en dus niet alle daadwerkelijke inzetten. Zo blijkt een patiënt niet altijd reanimatiebehoefte. De inhoud van de tabel wijkt af van die in het verslag van 2017 door het gebruik van een ander registratieprogramma bij de ambulancedienst.

In- en uitstroom vrijwilligers

In 2018 zijn 63 repressieve vrijwilligers ingestroomd en 58 vrijwilligers vertrokken. De redenen van vertrek zijn ook heel divers:

Reden van uittreden repressieve vrijwilliger				
	2015	2016	2017	2018
Leeftijd (FLO)	18	10	6	21
Verhuizing	8	10	8	7
Baan elders	2	1	3	1
Onvoldoende beschikbaar	n.b.	n.b.	7	
Functioneren/ontslag	7	3	5	2
Combinatie werk	6	5	9	8
Combinatie privé	5	11	9	3
Onvrede beleid	4	4	2	2
Regionalisering				1
Reden onbekend	3	1	1	
Gezondheid ⁷	10	8	10	10
Anders	9	6	9	13
Totaal	72	59	69	68

Per saldo is het aantal vrijwilligers in 2018 met 5 personen gestegen. Op 31 december 2018 bedroeg het totaal aantal repressieve vrijwilligers binnen onze regio 819.

Het lukt nog steeds om vrijwilligers te werven maar er moeten wel steeds meer inspanningen voor verricht worden. Daarnaast brengt een groot aantal nieuwe vrijwilligers ook een hoge opleidingsbelasting met zich mee.

Arbeidshygiëne

Brandweer Gelderland-Midden volgt de landelijke lijn met betrekking tot schoon werken om de besmetting met rook en roetdeeltjes zoveel mogelijk te beperken. Met een systeem van wissel bluspakken, een logistiek concept waarbij een voertuig schoon vertrekt naar een incident en schoon terugkeert, een vervoers- en omkleedprocedure en een was- en drooggelegenheid wordt hier uitvoering aan gegeven. De arbeidshygiëne bussen zijn dit jaar in gebruik genomen. Verder is de aanbesteding voor nieuwe bluskleiding afgerond. De uitrol hiervan vindt

plaats in de eerste helft van 2019. Dat betekent dat voor iedereen een nieuw bluspak beschikbaar is en voldoende wisselkleding.

Leren van incidenten

In alle 56 ploegen is het afgelopen jaar gesproken over de manier van omgaan met napraten en leren van inzetten. Tijdens deze avonden zijn veel ervaringen gedeeld en is met elkaar van gedachten gewisseld hoe tips en ervaringen kunnen worden uitgewisseld en hoe als organisatie kan worden geleerd door bijvoorbeeld het aanpassen van werkwijzen of lesstof en/of oefenprogramma's. Een aantal medewerkers werkt als medewerker van het kenniscentrum samen onder aanvoering van de "kennisregisseur".

Risicobeheersing: Advisering en toezicht

Brandweer Gelderland-Midden adviseert bij ruimtelijke vraagstukken. Dit is vaak het geval bij omgevingsvisies, (ontwerp)bestemmingsplannen, complexe vraagstukken bij vervoer over weg, water, spoor en ten aanzien van buisleidingen. Deze adviezen worden opgesteld door brandweer, GGD

⁷ Onder deze categorie kan zowel een PPMO-afkeur als het niet meer kunnen uitoefenen van de repressieve taak als gevolg van medische klachten worden verstaan.

(Volksgezondheid) en de politie. Zo ontstaat een integraal afgewogen advies (met inachtneming van de mens en de omgeving die beschermd moeten worden, de risico-veroorzaker en de economische belangen), waarmee een bijdrage geleverd wordt aan een veilige omgeving. In 2018 zijn 84 van deze complexe, integrale adviezen opgesteld. Tevens zijn 15 adviezen opgesteld met betrekking tot externe veiligheid (EV). Daarnaast adviseert de brandweer op reguliere onderwerpen, zoals vergunningen, milieu en brandveilig gebruik van gebouwen. In 2018 zijn in dit kader ruim 2200 adviezen afgegeven. Het toezichtsplan meldingen en vergunningen brandveilig gebruik is volledig uitgevoerd. Dit komt neer op ruim 3521 controles in 2018. Het aantal controles fluctueert per jaar (vorig jaar ruim 3700). Dit heeft te maken met de controlefrequentie van het type gebouw; sommige gebouwen worden jaarlijks gecontroleerd, andere gebouwen kennen een lagere controlefrequentie.

Brandonderzoek

Binnen de regio wordt onderzoek uitgevoerd naar bepaalde type branden. Brandonderzoek draagt bij aan het leren binnen de organisatie. Dit geldt met name voor de afdelingen Risicobeheersing en Incidentbestrijding. Tevens vindt binnen de Nederlandse brandweer en met de verzekeringsmaatschappijen uitwisseling van de onderzoeksresultaten plaats. Het doel hiervan is om de brandveiligheid binnen de maatschappij te verhogen. In 2018 is 57 keer een brandonderzoek uitgevoerd.

Brandveilig Leven

Sinds enkele jaren wordt binnen de regio uitvoering gegeven aan het programma Brandveilig Leven (BVL). Het doel hiervan is om onder meer burgers, bedrijven en instellingen bewust te maken van de brandrisico's om zodoende de brandveiligheid te vergroten. In het kader van dit programma zijn in 2018 o.a. de volgende (voorlichtings)activiteiten ontplooid:

Tijdens de Nationale Brandpreventie Weken in oktober hebben de gezamenlijke veiligheidsregio's in Oost Nederland (Oost-5) voor de tweede keer uitvoering gegeven aan de landelijke campagne "Hé, doe de deur dicht!", gericht op de doelgroep jonge ouders. In vrijwel alle gemeenten in de regio zijn deze maand geboortekoffertjes en -tasjes uitgereikt aan ouders die geboorteaangifte kwamen doen. Daarin zaten voorlichtingsmaterialen en enkele gadgets op het gebied van brandveiligheid, bedoeld om de kersverse ouders vanuit hun nieuwe

verantwoordelijkheid op de brandveiligheid in de eigen woonomgeving te wijzen. Daarnaast beschikten ook de consultatiebureaus over voorlichtingsmateriaal.

Er zijn 81 bijeenkomsten in het kader van Brandveilig Leven georganiseerd. We hebben dat onder andere gedaan naar aanleiding van branden. Tijdens deze bijeenkomsten wordt naar aanleiding van een brand die nadrukkelijk impact heeft op de omgeving, uitleg gegeven over het optreden van de brandweer en het brandonderzoek. Tevens wordt voorlichting gegeven inzake brandpreventie. Uit de reacties blijkt dat dit zeer gewaardeerd wordt. Verder zijn er bij diverse andere gelegenheden voorlichtingsactiviteiten gericht op brandveiligheid uitgevoerd. Het gaat dan om voorlichting tijdens open dagen van brandweerposten, tijdens introductiedagen van studenten en om voorlichting aan woningcorporaties, (verminderd zelfredzame) jongeren, basisscholen, beveiligers ROC Arnhem, studenten in de gezondheidszorg en ouderen. Een van de speerpunten van Brandveilig Leven is dat veiligheidsregio's contacten leggen met organisaties/instellingen die invloed kunnen hebben op brandveiligheid. In dit kader is Brandweer Gelderland-Midden een project gestart gericht op intensievere samenwerking met de woningcorporaties binnen de regio (ruim 30) die gezamenlijk een woningvoorraad hebben van 100.000 woningen. Er is in 2017 een onderzoek uitgevoerd naar de rol en inzichten van de woningcorporaties ten aanzien van brandveiligheid van de verhuurbare eenheden. Hieruit is gebleken dat er grote verschillen zijn tussen de woningcorporaties. In het vervolg van het project is contact gezocht met de corporaties om nadere afspraken te maken over brandveilige woningen en wooncomplexen. Inmiddels hebben 9 woningcorporaties een intentieverklaring ondertekend om op een gestructureerde manier de brandveiligheid te vergroten. Dit betreft een meerjarenprogramma van 7 jaar.

Natuurbrandbestrijding

Op 4 juli heeft het AB VGGM de Visie Natuurbrandbestrijding en – beheersing Gelderland-Midden vastgesteld. Bij natuurbrandbeheersing en – bestrijding gaat het om het voorkomen en beperken van natuurbranden en een adequate natuurbrandbestrijding. Centraal hierin staan de samenwerking met verschillende partijen en een gebiedsgerichte aanpak. Gebiedsgerichte aanpak houdt in dat er risicogericht gekeken wordt naar de beheersing van

natuurbranden voor de verschillende natuurgebieden. Hierin werken verschillende gebiedspartners, terreinbeheerders, andere partijen/eigenaren/gebruikers samen om de kans en impact van onbeheersbare natuurbranden te verkleinen. Doel is het reduceren van de kans op onbeheersbare natuurbranden naar een maatschappelijk verantwoord en aanvaardbaar niveau. Daarnaast ook het beperken van effecten van natuurbrand op de functies wonen en werken,

gezondheidszorg, toerisme en recreatie, vitale en mobiliteitsinfrastructuur en ecologie zodat de veiligheid en continuïteit van de samenleving beter gewaarborgd zijn. Na een succesvolle pilot in de Zuid Oost Veluwe wordt deze aanpak nu uitgevoerd voor het gehele Veluwemassief. De Veluwe is hierbij ingedeeld in 7 gebieden waarvan 3 binnen Gelderland-Midden.

Brand ROVC Ede, mei 2018

1.3 Publieke Gezondheid

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Infectieziektebestrijding

Infectieziektebestrijding in de openbare gezondheidszorg richt zich op infectieziekten zoals o.a. griep, voedselinfecties, kinkhoest, legionella, hepatitis A, B en C. In 2018 ontving het meldpunt Infectieziektebestrijding meer meldingen van meldingsplichtige ziekten dan in 2017. De toename betrof vooral kinkhoestmeldingen over inwoners van Barneveld. In samenspraak met het RIVM en de jeugdgezondheidszorg zijn daarom in de periode juli tot medio oktober 2018 zuigelingen uit Barneveld-Dorp vervroegd gevaccineerd.

Meldingen en vragen infectieziektenbestrijding	2016	2017	2018
Meldingsplichtige meldingen totaal	673	498	651
Meldingen van individuen			506
Meldingen van uitbraken in instellingen			145
Algemene meldingen (niet meldingsplichtig)	401	370	325
Telefonische vragen	613	682	858

Antibiotica resistentie

In het samenwerkingsverband GAIN (Gelders Antibioticaresistentie en Infectiepreventie Netwerk) werken verschillende zorginstellingen, organisaties en zorgprofessionals in de regio samen aan de preventie van antibioticaresistentie. In 2017 en 2018 is in samenwerking met GGD Gelderland- Zuid en de academische werkplaats AMPHI het onderzoek 'Antibiotica resistentie in de thuiszorg' uitgevoerd. Daarnaast is in 2018 onderzoek gedaan naar de mate waarin verspreiding van resistente bacteriën binnen de verpleeghuizen plaatsvindt om zo adequate maatregelen te kunnen treffen. De uitkomsten zijn gedeeld met de netwerkpartners en de zorgprofessionals

Dalende vaccinatiegraad

In juni 2018 verscheen het jaarlijks rapport van het RIVM. Sinds 2013 daalt zowel landelijk als in onze regio de vaccinatiegraad. In een aantal gemeenten is de vaccinatiegraad onder de WHO-norm gezakt (90-95%), waardoor de groepsimmunitet onvoldoende is geworden om uitbraken van infectieziekten te voorkomen. De vaccinatiegraad is inzichtelijk gemaakt en met de gemeenten met de laagste of snelst dalende vaccinatiegraad worden concrete activiteiten uitgevoerd om het tij te keren. Het onderwerp is in het najaar van 2018 bestuurlijk

geagendeerd en zal ook in 2019 regelmatig terugkeren op de agenda.

Media-aandacht voor de mazelenuitbraak in Europa heeft geleid tot meer vragen van inwoners en soms geleid tot sterke (tijdelijke) stijgingen van de reizigersconsulten. Dit zal zich in 2019 doorzetten, ook gezien de actualiteit van de meningokokkenvaccinaties.

TBC

Tuberculose (TBC) is een meldingsplichtige infectieziekte die wordt veroorzaakt door de tuberculosebacterie. De meeste tuberculosepatiënten (circa 80%) worden gevonden door longartsen of andere specialisten in het ziekenhuis. De overigen worden door de GGD gevonden via screenings van risicogroepen en via onderzoeken bij (directe) contacten van patiënten. Het besmettingsgevaar vereist dat naast de diagnostiek en behandeling van individuele patiënten er altijd aandacht is voor de bescherming van de publieke gezondheid.

Het afgelopen jaar is het aantal tuberculose behandelingen actieve tbc in onze GGD regio hoger (44) dan in voorgaande jaren. Ook hebben we ten opzichte van 2017 meer cliënten met een latente tuberculose-infectie (LTBI) behandeld.

	2016	2017	2018
Behandelingen actieve tuberculose	36	25	44
Behandelingen latente tuberculose infectie (LTBI)	131	65	78

Op landelijk niveau zijn de GGD-en in gesprek over een toekomstbestendige tuberculosebestrijding. Aanleiding hiervoor is de dalende incidentie waardoor de expertise van professionals dreigt af te nemen. Daar komt bij dat de komende jaren meerdere tuberculose artsen met pensioen gaan en ervaren artsen schaars zullen worden.

Seksuele Gezondheid

Seksueel overdraagbare aandoeningen (soa) zijn infectieziekten die gewoonlijk worden overgedragen door seksueel contact.

Vanaf 2009 is het soa-vindpercentage langzaam opgeklommen van 14,0% naar 18,9% in 2017. Deze trend lijkt zich door te zetten; het vindpercentage komt voor 2018 hoog waarschijnlijk uit op 20,7% (het definitieve vindpercentage volgt nog). Dit beeld komt overeen met de rest van Nederland. Het

landelijk steeds verder aanscherpen van deze risicogroepen en een goede selectie tijdens de telefonische intake heeft bijgedragen aan dit groeiende vindpercentage.

Seksuele gezondheid	2016	2017	2018
Soa-consulten	3164	2966	3096
Sense consulten	256	243	293
Hepatitis B vaccinaties	598	577	476

Het aantal Soa-consulten is aan een limiet gebonden; er is sprake van een plafond in de financiering van de Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg die de GGD biedt. Het aantal aanvragen voor testen neemt echter onverminderd toe. Regelmatig moeten mensen doorverwezen worden naar andere testlocaties omdat de consulten vol zitten. Dit is een landelijk verschijnsel.

- Preventieve hiv-remmers (PrEP). Jaarlijks komen er 800 nieuwe hiv-infecties bij. Preventieve hivremmers (PrEP) kunnen helpen dit aantal verder omlaag te brengen. PrEP bestaat uit tabletten die ervoor zorgen dat de hiv-infectie niet wordt opgelopen. In juli 2018 verscheen de kamerbrief van minister Bruins van VWS met zijn beleidsreactie op het advies van de gezondheidsraad. Hij besloot om de eerstkomende vijf jaar PrEP te verstrekken aan hoogrisicogroep van mannen die seks hebben met mannen (MSM). Hiervoor vraagt hij het RIVM in samenwerking met GGD en andere partners een uitvoerplan te schrijven. In afwachting van de landelijke PrEP-zorg biedt GGD Gelderland-Midden vanaf 2018 aan 40 hoogrisico-mannen PrEP-zorg. Al deze mannen zijn inmiddels voor een intake bij de GGD geweest en staan onder controle en behandeling. Er zijn in 2018 meer dan 79 consulten verricht, maar het daadwerkelijke aantal is nog hoger aangezien het registratiesysteem bij de start nog niet werkte. Besloten is om in 2019 in ieder geval de zorg voor de 40 mannen te continueren. In de eerste helft van 2019 zal duidelijk worden hoe de landelijke PrEP-zorg wordt geïmplementeerd.

Reizigersadviesing

Het aantal vaccinaties is gedaald ten opzichte van vorig jaar. Mensen gingen wel op vakantie maar kozen minder vaak voor een ander werelddeel. Het groepsgewijs vaccineren is wel toegenomen. Naast vaccinaties op scholen gaat het daarbij om het vaccineren van medewerkers van bedrijven en zorginstellingen. De GGD is vorig jaar overgestapt op een andere leverancier van artikelen, zoals

klamboes en ORS. Tijdens een consult kan de reiziger meteen deze producten aanschaffen.

Reizigersadviesing en – immunisatie	2016	2017	2018
Aantal vaccinaties	8268	12.352	11.795
Aantal consulten	5452	8546	8491

Andere ontwikkelingen bij reizigersadviesing:

- Steeds meer 60+-ers kiezen voor een verre reis. Dit hoeft, ondanks het feit dat ze vaker gezondheidsproblemen hebben, geen problemen op te leveren mits ze goed voorbereid zijn en met een aantal zaken rekening houden. Daarom heeft GGD Reisvaccinaties besloten deze groep actiever te benaderen. Speciaal voor ouderen is de webpagina 'vitaal op reis' aangemaakt: www.vitaalopreis.nl.

Milieu en Gezondheid

Het afgelopen jaar heeft de GGD gemeenten ondersteund met advisering over gezondheidsaspecten rondom ruimtelijke plannen, veehouderij, overlast gevende bedrijven, houtrookoverlast, gewasbeschermingsmiddelen, transformatorhuisjes, bodemverontreiniging, luchtkwaliteit, asbest, eikenprocessierups, kwik, hitte en windmolens. Naast inhoudelijke advisering over casuïstiek en ten behoeve van beleid ondersteunen de adviseurs 'gezonde leefomgeving' gemeenten.

Milieu & Gezondheid	2018
Het aantal gemeenten waarmee in 2018 actief contact is geweest over de Omgevingswet. Onder actief contact wordt verstaan: presentaties/workshops Gezonde leefomgeving aan regionale ambtelijke of bestuurlijke bijeenkomsten, gemeentelijke teams, raadsbijeenkomsten e.d.	15
Het aantal gemeentes waarin het team Milieu & Gezondheid actief deelneemt aan werkgroepen Omgevingswet of een bijdrage aan Omgevingsvisie heeft geleverd	5

In de advisering over de kwaliteit van de leefomgeving is extra aandacht voor de gezondheidsgevolgen van klimaatverandering. Het gaat daarbij om hittestress met meer vroegtijdige sterfte en ziekte, verminderde kwaliteit van het oppervlaktewater met grotere gezondheidsrisico's, toename van teken en de eikenprocessierups en een langer en intenser hooikoortsseizoen.

Tijdens de aanhoudende hitte van 2018 is het Nationaal Hitteplan twee maal van kracht geweest. In die periode zijn enkele aanvullende adviesaanvragen van zorginstellingen en inwoners binnen gekomen.

Om ook laaggeletterden beter te bereiken is de website <https://ggdleefomgeving.nl/> ontwikkeld. Mensen die niet goed kunnen lezen en schrijven hebben vaak problemen met hun gezondheid. Door te zoeken binnen de thema's 'in huis', 'schadelijke stoffen', 'omgeving' en 'hinderlijke beestjes' kunnen mensen antwoord vinden op vragen die dagelijks spelen zoals schimmels in huis, asbest, houtrook of teken.

Zorg en veiligheid

OGGZ

De OGGZ richt zich met name op (dreigend) dak- en thuislozen, (dreigend) dakloze gezinnen, zwerfjongeren en zorgwekkende zorgmijders. VGGM voert voor (dreigend) dak- en thuisloze individuen en (dreigend) dakloze gezinnen in de regio Arnhem de centrale intake uit. Het zorgdragen voor diverse meldpunten (het Centraal Meldpunt, het Meldpunt Ontruiming, het Meldpunt vroegsignalering voor risicovolle schulden en het Meldpunt onverzekerden) draagt bij aan het in beeld hebben en houden van deze doelgroep.

De 'Subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden' is een tijdelijke regeling die is bedoeld om financiële belemmeringen weg te nemen voor het verlenen aan zorg aan onverzekerde personen.

Doel van het meldpunt onverzekerden is zorgen dat onverzekerde personen (vaak dak- en thuislozen en/of personen met verward gedrag) geleid worden naar hulp, ook als ze geen zorgverzekering hebben. In 2018 waren er bij GGD Gelderland-Midden 127 meldingen. Dit is gestegen ten opzichte van 2018, toen waren het er 111.

Binnen de OGGZ zorgstructuur is de samenwerking met het Veiligheidshuis opgenomen. De samenwerking tussen VGGM en het Veiligheidshuis vindt plaats vanuit de overlegtafels. Voor het creëren van een sluitende aanpak verwarde personen zijn afspraken gemaakt m.b.t. de weegtafel en de deelname aan multidisciplinaire overleggen.

Verwijsindex Regio Arnhem

De Verwijsindex Regio Arnhem (VIRA) is een instrument waarin professionals een signaal kunnen

afgeven met betrekking tot hun zorg en/of betrokkene bij een kind of een jongere van 0 tot 23 jaar. In overleg met gemeenten zijn organisaties in de nulde, eerste- en tweedelijns aangespoord om hier meer gebruik van te maken. Dit heeft vooral resultaat gehad bij de tweedelijns organisaties. Er is een separaat jaarverslag 2018 VIRA opgesteld.

Sluitende Samenwerking 0-100 van Multisignaal (SluiS)

SluiS is een digitaal systeem waarin professionals uit zeven domeinen kunnen aangeven dat zij betrokken zijn bij iemand die hulp of ondersteuning nodig heeft. In de VIRA zijn alleen signalen opgenomen van jongeren van 0 tot 23 jaar. In Rotterdam is gestart met een verwijsindex voor cliënten van 0-100 jaar. Ook VGGM wil in deze regio de verwijsindex uitbreiden. Niet alleen komen dan de andere zorgvragers in beeld, maar het heeft ook een positief effect op de groep van 0-23 jaar omdat dan zorgvragen vanuit een heel gezin in beeld komen. De verkenning is in 2018 uitgevoerd en resulteert begin 2019 resulteren in een projectvoorstel en subsidieaanvraag voor een pilot.

Forensische Geneeskunde

Het totaal aantal activiteiten binnen de Forensische geneeskunde is enigszins gestegen ten opzichte van vorig jaar (zie tabel hieronder). Binnen de arrestantenzorg bleef het aantal verrichtingen nagenoeg gelijk, bij lijkschouw en euthanasie was een lichte daling zichtbaar. De forse toename van het aantal verrichtingen 'bloedproeven, urineonderzoeken en DNA-tests' vloeit voort uit de in juli 2017 in werking getreden wet 'Middelenonderzoek bij geweldplegers'. Sinds die datum laat de politie een speekseltest afnemen bij geweldplegers die alcohol en/of drugs hebben gebruikt. Een positieve speekseltest moet gekwantificeerd worden met een bloedafname.

Forensische geneeskunde	2016	2017	2018
Arrestantenzorg	2404	2503	2505
Lijkschouw	324	362	355
Euthanasie	191	212	177
Zedenonderzoek en letselbeschrijving	55	58	67
Bloedproeven, urineonderzoeken en DNA- tests	78	131	312

Van de 355 keer dat lijkschouw werd verricht, was er in 287 gevallen spraken van een niet-natuurlijk overlijden. In 170 gevallen betrof het ongevallen e.d., 81 maal een zelfdoding, 19 keer een

verkeersongeval, 3 maal een misdrijf en 14 keer bleef de doodsoorzaak onbekend.

Van de 81 zelfdodingen vond een kwart plaats in de leeftijdsgroep 20-29 jaar. Vanaf de leeftijd van 70 jaar neemt het aantal niet-natuurlijke overlijdens met als oorzaak een val toe.

Andere ontwikkelingen

Sinds 1 januari 2018 is de GGD meer actie betrokken bij het Centrum Seksueel Geweld in het Radboud UMC. In 2017 heeft het CSG aandacht besteed aan de inbedding van het centrum in de drie centrumgemeenten, te weten Nijmegen, Arnhem en Ede. Ambitie van het CSG is om in 2018, samen met de GGD, de communicatieve activiteiten naar Gelderland-Midden actief uitbreiden.

Op landelijk niveau wordt met de ministeries van Justitie & Veiligheid en Volksgezondheid, Welzijn & Sport gesproken over de toekomstige organisatie van de Forensische geneeskunde. De verwachting is dat politie medische arrestantenzorg (MAZ) gaat aanbesteden. Als de aanbesteding doorgaat overweegt GGD Gelderland-Midden om samen met de andere GGD' en uit Oost Nederland deel te nemen aan de aanbesteding. Organisatorische en financiële consequenties zijn nog niet bekend.

Toezicht

De GGD voert op een aantal terreinen de toezichthoudende functie voor de gemeenten in Gelderland-Midden uit: in de kinderopvang, in seks- en escort bedrijven, tattoo- en piercingbedrijven, bij asielzoekerscentra en bij aanbieders van Wmo-ondersteuning en begeleiding.

Toezicht kinderopvang

In het werkgebied van GGD Gelderland-Midden zijn 1835 kinderopvanglocaties: 349 kinderdagverblijven, 1208 gastouders (aangesloten bij 28 gastouderbureaus) en 278 locaties voor buitenschoolse opvang. Zowel de kinderopvanglocaties als de gastouderbureaus worden regelmatig geïnspecteerd. Op 1 januari 2018 is de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK) in werking getreden, evenals de harmonisatie van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Dit betekent dat er wettelijk geen peuterspeelzalen meer zijn (vandaar 0 inspecties).

Toezicht kinderopvang	2016	2017	2018
Kinderopvang	957	1073	930
Peuterspeelzalen	116	87	0
Gastouderbureaus	36	33	31
Gastouders	684	641	542

Risicoprofielen

In de Wet Kinderopvang is bepaald, dat elke locatie (uitgezonderd gastouders) minimaal 1 keer per jaar onderzocht moet worden. Van de gastouders wordt, afhankelijk van de keuze van de gemeente, tussen de 5 en 30% van de gastouders bezocht. Een rood profiel betekent vaker en intensiever onderzoek, een groen minder vaak en tot een minimum beperkt onderzoek.

In het werkgebied van GGD Gelderland-Midden is de verdeling van de risicoprofielen als volgt:

Risicoprofielen	2016	2017	2018
Groen	59%	52%	40%
Geel	38%	45%	56%
Oranje	2%	2%	3%
Rood	1%	1%	1%

De afname van het aantal groene risicoprofielen en de toename van het aantal gele risicoprofielen is te verklaren door de invoering van de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK). In de praktijk betekent dit dat houders van kinderopvanglocaties vanaf 1 januari aan andere eisen moesten voldoen. Begin van het jaar was er onduidelijkheid over diverse nieuwe eisen en/of de interpretatie daarvan. Het is aannemelijk dat veel houders in 2019 weer een groen risicoprofiel krijgen, omdat ze inmiddels wel aan de eisen voldoen.

- Per 1 maart 2018 is het Personen Register Kinderopvang (PRK) van kracht geworden: alle medewerkers in de kinderopvang, zowel vaste als tijdelijke, worden hierbij dagelijks gescreend.
- Ook zijn de wettelijke eisen die worden gesteld aan houders van locaties waar voor- en vroegschoolse educatie (VVE) wordt geboden, veranderd in 2018. Het toezicht op de kwaliteit van VVE komt daarmee meer bij de GGD te liggen dan voorheen.
- Op 1-1-2019 is de beroepskracht-kind-ratio gewijzigd. Deze wijziging heeft najaar 2018 geleid tot een toename van het aantal wijzigingsverzoeken bij BSO's (uitbreiding van het aantal kindplaatsen).

Wmo calamiteitentoezicht

In 2018 zijn 26 calamiteitenmeldingen binnengekomen:

Gemeente	Aantal calamiteitenmeldingen
Arnhem	14 meldingen: in 2 gevallen geen calamiteiten in de zin van de wet
Barneveld	2 meldingen: in beide gevallen geen calamiteiten in de zin van de wet
Ede	2 meldingen: in beide gevallen geen calamiteiten in de zin van de wet
Overbetuwe	1 melding: geen calamiteit in de zin van de wet
Rheden	3 meldingen
Wageningen	2 meldingen
Westervoort	1 melding; geen calamiteit in de zin van de wet
Overigen	1 Melding uit Nijmegen, doorverwezen naar GGD Gelderland-Zuid
Totaal	26 meldingen waarvan 8 geen meldingen in de zin van de wet

Op basis van de meldingen is in 18 gevallen besloten calamiteitenonderzoek uit te laten voeren. Van de 18 uitgevoerde onderzoeken zijn 2 onderzoeken uitgevoerd door de toezichthouder zelf, in de overige gevallen heeft de aanbieder zelf intern onderzoek gedaan en is de rapportage getoetst door de toezichthouder.

Opvallend is dat sommige instellingen trouw alle calamiteiten melden terwijl andere instellingen nooit melden. Van de 26 calamiteitenmeldingen waren 8 meldingen afkomstig van 2 aanbieders.

Wmo kwaliteitstoezicht

In totaal zijn in de 2018 20 kwaliteitsonderzoeken uitgevoerd: 6 proactieve, 3 reactieve (signaalgestuurde) onderzoeken en 11 herinspecties.

Gemeente	Aantal inspecties	Soort inspectie
Arnhem	3	2 herinspecties en 1 signaalgestuurde inspectie
Barneveld	6	5 proactief toezicht en 1 herinspectie
Ede	3	2 herinspecties en 1 signaalgestuurde inspectie
Nijkerk	3	1 proactief toezicht, 1 herinspectie en 1 signaalgestuurde inspectie
Overbetuwe	3	3 herinspecties
Renkum	1	1 herinspectie
Rheden	1	1 herinspectie
Totaal	20	

Herinspecties vonden met name plaats omdat bij een eerdere inspectie niet of onvoldoende aan de kwaliteitseisen werd voldaan. Het ging dan met name om tekorten op het terrein van:

- Cliëntgerichtheid;
- Beleid;
- Deskundigheid;
- Veiligheid.

Omdat de aanbieders van Wmo voorzieningen veelal ook Wlz zorg (Wet langdurige zorg) bieden wordt regelmatig afgestemd met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ).

Toezicht tattoo, piercing en permanente make-up

Twee miljoen Nederlanders hebben een tatoeage. Net als voorgaande jaren is het aantal te inspecteren locaties waar tatoeages, een piercing of permanente make-up (PMU) worden aangebracht in 2018 toegenomen; met name het aantal ondernemers dat PMU aanbrengt groeit. Ook is een nieuwe trend ontstaan: het tatoeëren van kale hoofden: door een bepaalde manier van tatoeëren lijkt het net alsof er sprake is van haargroei. Ook neemt het artistiek tatoeëren toe.

Toezicht tattoo, piercing en permanente make-up	2016	2017	2018
Ondernemers die tatoeages zetten	28	34	18
Ondernemers die permanente make-up (PMU) en hairstrokes zetten			29
Ondernemers die zowel tatoeëren als piercen			3
Ondernemers die een combinatie aanbieden			1
Totaal			51

Hygiënisch werken is erg belangrijk om geen infecties te krijgen; dit krijgt tijdens een inspectie dan ook veel aandacht. In 2018 zijn de landelijke hygiënerichtlijnen opnieuw vastgesteld. Zo wordt nu aan elke klant een bewijs van de tatoeëerder verstrekt waarop staat aangegeven welke pigmenteer stoffen zijn gebruikt. Ook ondernemers hebben hygiëne steeds hoger in het vaandel staan: zo wordt steeds minder gewerkt met het zelf steriliseren van materialen, maar wordt vaker gekozen voor disposable materialen.

Monitoring, signalering en advisering

Het stafbureau Onderzoek, Informatie en Advies is een belangrijke spil in het ontsluiten en verbinden van relevante GGD-brede informatie en het vertalen hiervan naar aangrijpingspunten voor gemeentelijk beleid. Hierbij staat de regionale visie op publieke gezondheidszorg centraal zodat de aangrijpingspunten gaan over de aanpak van sociaaleconomische gezondheidsverschillen, de participatie van mensen met een chronische aandoening en de zeer kwetsbare groepen. Dit alles vanuit het concept van de positieve gezondheid. In 2018 zijn meerdere rapportages opgeleverd. Deze rapportages worden besproken met de betrokken ambtenaren en/of de wethouder. Ook worden er presentaties gehouden voor raadscommissies.

- De rapportages over de 'Monitor Volwassenen en Ouderen' zijn begin 2018 verspreid.
- Voor drie gemeenten zijn deze rapportages op kernniveau gemaakt (maatwerk).
- De nieuwe 'Integrale jeugdrapportage' is gemaakt en verspreid. Naast de meest actuele cijfers uit het digitaal dossier van JGZ zijn hierin ook de nieuwe cijfers uit de Kindermonitor 2017 meegenomen.
- Op verschillende thema's worden verdiepende onderzoeken gedaan. Zo zijn in 2018 de verdiepingsrapportage preventieve ouderengezondheidszorg 'Van stoeptegels tot steunkous', de verdiepingsrapportage 'Vaccinatiegraad' en de 'Thermometer seksuele gezondheid', inclusief 'Seks onder je 25e', opgeleverd en is er bijgedragen aan de factsheets van de OGGZ.
- Studenten van de Radboud en de Wageningen Universiteit hebben rapportages over 'Armoede en gezondheid bij kinderen in Arnhem' en 'Gezonde leefomgeving in Rheden' opgeleverd.
- Tot slot zijn er zo'n 20 vragen vanuit individuele gemeenten over cijfers op wijk- en kernniveau of specifieke thema's behandeld. NB Hiermee bedoelen we vragen waarvoor een nadere analyse van de monitorcijfers gedaan moet worden.

Verward gedrag

In Gelderland-Midden is een goed werkende netwerkstructuur tot stand gekomen waaraan partijen uit veiligheid, zorg en gemeenten deelnemen. Om dit proces te borgen heeft het Algemeen Bestuur van VGGM een regionaal platform en een regionale stuurgroep verward gedrag in het leven geroepen. Ten behoeve van een goed werkende aanpak personen met verward gedrag worden op regionaal niveau inmiddels meerdere projecten/pilots uitgevoerd.

- Het project Telefonische Meldkamer Triage is afgerond. Resultaten vanuit dit project worden meegenomen in de Pilot Ketenbreed Meld- en Adviespunt. Dit meldpunt wordt 1 september 2018 van start gegaan.
- Voor de groep personen waar politie, GGZ, verslavingszorg en andere instanties steeds opnieuw mee te maken krijgen, maar geen grip op krijgen, is door politie en Pro Persona een pilot gestart waarbij deze groep gezamenlijk bezocht wordt ook in perioden waarin het goed gaat met de betreffende persoon.
- Ziekenhuis Rijnstate is een pilot gestart voor de opvang van personen onder invloed van alcohol en drugs.
- Om passend vervoer voor personen met verward gedrag te realiseren worden in de regio meerdere projecten uitgevoerd.
- Het project 'Stuurkracht, vervoer personen met verward gedrag regio Oost' geeft meer zicht op de motieven van professionals en op de belevingen van cliënten, met name met ambulancevervoer.
- Ambulancezorg Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid en Pro Persona voeren in samenwerking twee deelprojecten uit. Doel van deze projecten is te komen tot 24/7 uur passend vervoer.
- Vanuit GGZ Centraal wordt in de gemeenten Scherpenzeel, Nijkerk en Barneveld een vervoersproject met een gespecialiseerde aanbieder van vervoer uitgevoerd.

Jeugdgezondheidszorg

In 2018 stonden 3 jaardoelen centraal in de JGZ:

1. Stabiele en efficiënte 'going concern'
2. Multidisciplinaire JGZ teams 0-18, samen verantwoordelijk voor continuïteit van zorg
3. Flexibilisering JGZ aanbod

Efficiënte en doelmatige bedrijfsvoering:

- De formatiedruk en de impact van veel en grote veranderingen in de afgelopen jaren, maakt dat er een hoge werkdruk ervaren wordt. Het hervinden van het evenwicht was daarom de belangrijkste opdracht in 2018.
- Een groot deel van de doorontwikkeling was gericht op verdere verbetering van de efficiency en doelmatigheid van de bedrijfsvoering. In juni is een belangrijke stap gezet met de geslaagde integratie tot één ICT-omgeving van alle digitale dossiers JGZ 0-18. Andere inspanningen richtten zich op het optimaliseren van het planproces door herschikking van activiteiten en werkverdeling en er wordt een nieuwe tool geselecteerd voor de operationele en capaciteitsplanning.
- Er is veel aandacht besteed aan het ontsluiten van data en het optimaliseren van rapportages, die op diverse gebieden inzicht moet geven in resultaten van de JGZ. Binnenkort wordt gestart met een pilot, waarbij medewerkers via een 'dashboard' inzicht krijgen in JGZ resultaten.

Professionele autonomie teams e professionals

- In 2017 is een nieuwe teamindeling en een nieuw samenwerkingsmodel ingevoerd. Vanuit die basis hebben de teammanagers en teams in 2018 verder gebouwd aan de samenwerking in multidisciplinaire JGZ-teams. De teams zijn samen verantwoordelijk voor de continuïteit van zorg en het bieden van zorg op maat aan kinderen/gezinnen van -9 maand en tot 18 jaar, in het bijzonder risicogezinnen/kinderen.
- Er is de afgelopen jaren dusdanig veel veranderd, dat de teams ruimte en ondersteuning nodig hebben om alle veranderingen te kunnen doorvoeren. Sinds 1 oktober is daarom een 5^e teammanager aangesteld.
- JGZ is een traject gestart om te komen tot eenduidige kaders ten behoeve van het realiseren van de professionele autonomie van

teams en professionals, welke in 2019 verder met de professionals zullen worden afgestemd.

Vernieuwing en flexibilisering aanbod

- In 2018 vond verdere uitwerking en implementatie plaats van het in 2017 uitgebrachte advies over het meer gedifferentieerd aanbieden van contactmomenten naar vorm, aantal/moment en locatie, waaronder verdere digitalisering. In dit kader is een project gestart om vanaf november binnen de volledige JGZ 0-4 met het ouderportal Mijn Kinddossier (MKD) te werken. Sinds 16 november is MKD operationeel in het hele werkgebied 0-4. De inzet is dat op termijn uitbreiding naar de JGZ 4-12 plaats vindt. In het verlengde hiervan is een verkenning gestart naar de (landelijke) ontwikkelingen op het gebied van digitale communicatie en zorgverlening. Op basis hiervan zullen in 2019 verdere stappen worden gezet op het gebied van digitale communicatie en selfservice voor ouders.

Inhoudelijke doorontwikkeling en projecten

In 2018 vond met name inhoudelijke doorontwikkeling plaats op de volgende onderwerpen:

- Kindermishandeling: er is een project gestart ter harmonisatie en verbetering van de werkwijze met betrekking tot het signaleren en interveniëren bij (een vermoeden van) kindermishandeling.
- Een start is gemaakt met de invoering van een vaccinatieconsult en de vaccinatie tegen meningokokkenACWY.
- Taakherschikking: medio 2018 is de evaluatie taakherschikking uitgevoerd. Dit heeft geleid tot diverse adviezen. Deze zijn in de fase van financiële doorrekening. Besluitvorming zal plaats vinden in het eerste half jaar van 2019.
- De evaluatie van de werkwijze rond Statushouders, die gepland stond voor 2018, is doorgeschoven naar 2019.
- Extra contactmoment 15/16 jarigen: doorontwikkeling in landelijke gebruikersgroep met JGZ-organisaties die de online gezondheidscheck van ons hebben overgenomen en deelname aan landelijk (ZonMw)onderzoek naar het extra contactmoment door Erasmus MC / Trimbos Instituut.

- Kansrijke Start: versterken van de uitvoering en samenwerking met geboortezorg en sociale domein van preventieve programma's die kwetsbare ouders en kinderen ondersteunen.

Rijksvaccinatieprogramma

Per 1 januari 2019 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van het RVP. Met het vervallen van de financiële en wettelijke basis van het RVP door opheffing van de AWBZ, heeft het kabinet besloten het RVP wettelijk te verankeren in de Wet Publieke Gezondheid (WPG). De WPG is hiertoe gewijzigd. In de wetswijziging is besloten de uitvoering van het RVP onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeente te laten vallen om de huidige samenhang tussen de uitvoering van het RVP en de

Jeugdgezondheidszorg (JGZ) te borgen. In de bestuurscyclus van juni is er een positief advies gegeven om het RVP taakgericht te bekostigen. Dit betekent dat de bijdrage voor 2019 zal aansluiten bij de verdeling van de middelen over de gemeenten in de decembercirculaire 2018. Dit heeft daarmee geen invloed op de inwonerbijdrage die VGGM berekend. VGGM zal in 2019 en 2020 inzicht verschaffen in het aantal vaccinaties per gemeente en tevens bijzonderheden per gemeente (denk bijvoorbeeld aan ontwikkeling van de vaccinatiegraad). Die informatie geeft de input voor de evaluatie van de huidige bekostigingssystematiek JGZ 0-18 jaar en de inrichting van die systematiek inclusief het RVP na 2020.

Vaccinatie meningokokken, november 2018

Veilig Thuis

Sinds 1 april 2017 is Veilig Thuis ondergebracht, in een zelfstandige stichting, onder bestuurlijke aansturing van VGGM en beschikt zij daarom over een eigen jaarverslag. In 2019 zal Veilig Thuis Gelderland Midden te maken krijgen met de taakuitbreiding en taakverandering als gevolg van de aanscherping van de Wet Meldcode. Heel 2018 stond in het teken van de voorbereidingen op het nieuwe dienstenaanbod. In grote lijnen ziet de taakverandering en taakuitbreiding er als volgt uit:

- Professionals uit de diverse sectoren, die nu ook al volgens de Wet Meldcode werken zullen in 2019 op basis van een afwegingskader contact zoeken met Veilig Thuis. Professionals zijn verplicht dit afwegingskader te gebruiken.
- In de aangescherpte meldcode meldt een professional ook de onveiligheid in gezinnen, in gevallen waarbij het gezin vrijwillig meewerkt aan hulp. Dat is nu niet zo. Deze meldingen komen in het registratiesysteem, waardoor Veilig Thuis over een langere periode signalen kan bundelen en een reëlere inschatting hoopt te kunnen maken van de veiligheid en de risico's op herhaling van geweld.
- De verwachting is dat het aantal adviesvragen en meldingen als gevolg van de aangescherpte meldcode toe zal nemen. Ook zal het geven van advies en het in ontvangst nemen van een melding meer tijd in beslag nemen.

- Veilig Thuis krijgt een veel intensievere taak in het monitoren van gezinnen en de geboden hulp aan deze gezinnen.

Veilig Thuis Gelderland Midden kent met ingang van 1 januari 2019 de volgende diensten:

- Advies & Ondersteuning
- Melding & Triage
- Verkennen melding met de betrokkenen
- Overdracht dossier na triage
- Veiligheidsvoorwaarden & Vervolg
- Onderzoek & Vervolg
- Beoordeling en uitvoering tijdelijk huisverbod
- Overdracht dossier na bemoeienis Veilig Thuis
- Monitoren duurzame veiligheid

Gemeenten zijn in diverse bijeenkomsten geïnformeerd over het wijzigende dienstenaanbod en de invloed hiervan op de dienstverlening. Intern vragen de volgende zaken veel tijd en aandacht: werving van voldoende gekwalificeerde medewerkers, om de verwachte toestroom van aanvragen te kunnen opvangen, aanpassing van procedures etc. Professionals van Veilig Thuis zijn in het najaar van 2018 getraind in de taakuitbreiding en taakverandering. Daarnaast zijn diverse werkconferenties georganiseerd vanuit Veilig Thuis voor professionals in het veld.

In de tabel hieronder is de realisatie van 2018 weergegeven.

Veilig Thuis Regio Gelderland-Midden	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2018 in % van begroting	Realisatie 2017	Realisatie 2018 in % van realisatie 2017
Adviesvragen aan Veilig Thuis	4.076	3.300	124%	3.241	126%
Meldingen en Triage	3.257	4.250	77%	3.972	82%
Vervolgacties op Triage	2.739	2.800	98%	2.871	95%
Ondersteuning gericht op veiligheid en herstel	169	450	38%	228	74%
Onderzoeken	382	300	127%	324	118%
Uitvoering tijdelijk huisverbod	67	100	67%	70	96%

1.4 Ambulancezorg

TWAZ

De ambulancesector werkt al geruime tijd onder de tijdelijke wet ambulancezorg (TWAZ) die in 2021 afloopt. De minister van Medische Zorg en Sport heeft in 2018 nog geen duidelijkheid kunnen scheppen over de nieuwe wet, maar heeft wel toegezegd om in het voorjaar van 2019 te rapporteren over de contouren van de nieuwe wet ambulancezorg. Ondanks de onzekerheid over de wettelijke kaders is in overleg tussen het ministerie van VWS, Zorgverzekeraars Nederland en Ambulancezorg Nederland het actieplan ambulancezorg opgesteld. Dit actieplan moet ertoe leiden dat de ambulancesector nu en in de toekomst goede ambulancezorg kan blijven bieden.

Landelijk Meldkamer Samenwerking

Eind 2014 hebben verantwoordelijke ministers en betrokken partners afgesproken om de meldkamerfunctie van politie, brandweer en ambulancezorg op grotere schaal te organiseren. Voor de meldkamer van Oost-Nederland is besloten om deze in Apeldoorn te plaatsen. Voor de meldkamers ambulancezorg in Oost-Nederland is de doelstelling verschoven naar het inrichten van regionale zorgcoördinatiecentra. De ambulancezorgverleners blijven nauw aangesloten bij de ontwikkeling van de meldkamer in Apeldoorn, omdat een deel van de ambulancemeldkamertaak uitgevoerd zal worden in Apeldoorn. De GHOR sluit zowel landelijk als regionaal aan bij deze ontwikkeling. Tevens is nagedacht over de eisen die vanuit de GHOR gesteld moeten worden ten aanzien van informatievoorziening, alarmering, melding en opschaling.

Zorgcoördinatie

Verschillende brancheorganisaties in de zorg hebben zich reeds uitgesproken over het nut en de noodzaak om de acute zorg gecoördineerd af te handelen. Ambulancezorg Nederland onderschrijft in haar visie Ambulancezorg 2025 de ontwikkeling van zorgcoördinatie en mobiele zorg. De directeuren van de ambulancevoorzieningen in Oost-Nederland hebben aan Strategies in Regulated Markets (hierna: SiRM) gevraagd om te onderzoeken op welke wijze en schaalgrootte zorgcoördinatie haalbaar is. SiRM heeft geadviseerd over de organisatorische inrichting, implementatie en financiële consequenties. Hierna hebben de directeuren RAV Gelderland-Zuid en Ambulancezorg Gelderland-Midden aan SiRM de

opdracht gegeven om een advies uit te brengen over een gezamenlijk zorgcoördinatiecentrum in deze twee regio's. Hierin worden ook GGZ en de huisartsenposten (HAP's) van de twee regio's betrokken. Na het eerste kwartaal van 2019 worden de eerste resultaten van de business case opgeleverd.

CAO

Na lang overleg tussen de werkgeversdelegatie en werknemersdelegatie is in november een nieuw cao-akkoord overeengekomen voor de ambulancesector met een looptijd van één jaar. In dit akkoord zijn afspraken opgenomen over een structurele salarisverhoging per 1 januari 2019 en eenmalige looncompensatie over het jaarloon van 2018 vanwege het uiteenlopen van de salarissen in de acute zorg. De eenmalige looncompensatie over 2018 zorgt voor € 307.000 eenmalige kosten.

Productie en prestatiecijfers

Medio 2018 verscheen het sectorkompas Ambulancezorg over het jaar 2017. In vergelijking tot de A1-spoedzorgprestatie van andere ambulancezorgverleners, behoorde Ambulancezorg Gelderland-Midden in 2017 tot de betere in Nederland.

Voor goede interpretatie van prestatiecijfers is het van belang om onderscheid te maken tussen de prestatie van Ambulancezorg G-M in eigen regio en de prestatie van andere ambulancediensten in Gelderland-Midden. In het kader van burenhulp komt het voor dat een ambulance van een andere regio een rit rijdt in onze regio. In de tabellen hieronder een overzicht van de verreden spoedritten door Ambulancezorg G-M, aangevuld met de ritten die onze directe burens RAVU, Witte Kruis Noord-Oost Gelderland en Gelderland-Zuid hebben verreden in Gelderland-Midden.

Inclusief de ritten van buurregio's is in 2018 het regionale prestatiecijfer voor A1-ritten in Gelderland-Midden 92,5% ten opzichte van 94,3% in 2017. Voor A2-ritten bleef het regionale prestatiecijfer in 2018 steken op 93,7% ten opzichte van 94,8% in 2017 (dit is exclusief burenhulp).

De daling in het prestatiecijfer in 2018 heeft een aantal oorzaken. Door de griepgolf verreed Ambulancezorg G-M in de eerste helft van 2018

meer spoedritten, maar had ook te maken met minder beschikbaar personeel door griep.

Daarnaast waren er incidentele SEH-sluitingen in ziekenhuizen, waardoor ambulances een langere reistijd hadden naar een ander ziekenhuis.

Ambulancezorg G-M reed in 2018 meer ritten dan in 2017. Er werden ook in absolute zin meer A1-ritten en A2-ritten 'op tijd' verreden. Dit geeft aan dat Ambulancezorg G-M de ambulances efficiënter

inzet, maar de stijging in het rittenaanbod niet volledig kan bijbenen.

Om de aanhoudende vraag naar ambulancezorg te kunnen opvangen heeft Ambulancezorg G-M vanaf november 2018 structureel een aantal extra ambulances 'op de weg' gezet. Ook voor 2019 heeft Ambulancezorg G-M een aantal uitbreidingen gepland.

Regionale prestatie A1-ritten in Gelderland-Midden in 2018

Gemeente	#A1-ritten	# A1 <15 min	% Op tijd
Arnhem	4.863	4.675	96,1%
Barneveld	1.517	1.351	89,1%
Doesburg	320	294	91,9%
Duiven	684	653	95,5%
Ede	2.992	2.799	93,6%
Lingewaard	1.011	879	86,9%
Nijkerk	960	805	83,9%
Overbetuwe	1.197	1.082	90,4%
Renkum	938	856	91,3%
Rheden	1.488	1.389	93,4%
Rozendaal	45	42	93,3%
Scherpenzeel	225	195	86,7%
Wageningen	772	722	93,5%
Westervoort	399	387	97,0%
Zevenaar	1.279	1.162	90,9%
Totaal	18.690	17.291	92,5%

Regionale prestatie A2-ritten in Gelderland-Midden in 2018

Gemeente	#A2-ritten	#A2 <30 min	% op tijd
Arnhem	3.281	3.081	93,9%
Barneveld	946	871	92,0%
Doesburg	191	185	95,9%
Duiven	447	429	96,0%
Ede	1.855	1.750	94,3%
Lingewaard	675	630	93,3%
Nijkerk	602	529	87,6%
Overbetuwe	715	679	95,0%
Renkum	660	607	92,0%
Rheden	1.045	994	94,9%
Rozendaal	27	27	100,00%
Scherpenzeel	135	126	93,3%
Wageningen	595	557	93,6%
Westervoort	234	223	95,3%
Zevenaar	928	876	94,3%
Totaal	12.345	11.564	93,7%

Open dag ambulancezorg, april 2018

1.5 Bedrijfsvoering

Informatietechnologie

Vanuit de behoefte aan een flexibeler - en meer toekomstgerichte werkplek, heeft team ICT in 2018 een nieuw werkplekconcept uitgerold.

In 2018 is gestart met het programma 'beter geïnformeerd' met het doel om de informatievoorziening te verbeteren. Dit programma bestaat uit meerder projecten, waaronder het vervangen van het Intranet en de introductie van een nieuwe digitale werkomgeving. Realisatie van deze projecten zijn gepland in 2019.

Tot slot is een geo-architectuur ingericht om (landelijke) geografische informatie beschikbaar te stellen aan alle medewerkers van VGGM. Lancering van deze omgeving staat gepland voor begin 2019.

Informatieveiligheid

VGGM heeft informatiebeveiliging en gegevensbescherming als een van haar speerpunt voor de komende jaren benoemd. Op basis van het convenant informatieveiligheid, de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten en het normenkader NEN7510 is in 2015 een informatiebeveiligingsbeleid opgesteld wat in de afgelopen jaren verder ten uitvoer is gebracht. Met het van kracht worden van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming in mei 2018 zijn hier aanvullende verplichting bijgekomen. In 2018 is de focus gericht op het voldoen aan de verplichtingen zoals deze vanuit de wettelijke kaders zijn meegegeven. Zo heeft VGGM een adviseur Informatiebeveiliging en Gegevensbescherming aangesteld die tevens de rol van de Functionaris Gegevensbescherming vervult. Het register van verwerking is opgesteld en met verwerkers zijn de afspraken over gegevensverwerking in overeenkomsten vastgelegd.

Door het uitrollen van de mobiele werkplekken is de noodzaak toegenomen om de medewerkers van VGGM te informeren over veilig gebruik van ICT middelen. Aan de hand van interactieve workshops met de VGGM-medewerkers is het veilig omgaan met mobiele apparaten onder de aandacht gebracht. Daarnaast wordt middels een doorlopende bewustwordingscampagne informatie gegeven over de gevaren en risico's van cybercrime en het belang van een veilige en zorgvuldige omgang met gegevens benadrukt.

In 2019 zal de bewustwordingscampagne verder vorm krijgen en zal door middel van trainingen en toetsing het veilig verwerken van gegevens onder de aandacht blijven. Informatieveiligheid en gegevensverwerking krijgen een vaste plek in de kwaliteitscyclus zodat continue borging gerealiseerd wordt. Op deze wijze onderschrijft VGGM haar ambitie om ook in de komende jaren het speerpunt van informatiebeveiliging en gegevensbescherming een prominente plek op haar agenda te geven.

Inkoop

Zowel het Inkoopbeleid als de Algemene Inkoopvoorwaarden VGGM zijn in 2018 geactualiseerd en vastgesteld. Er hebben Europese aanbestedingen plaatsgevonden voor HRM systeem, printers, overheaddeuren en wagenparkverzekering. Meervoudig onderhandse aanbestedingen voor onder andere Ad-hoc routers, geo viewer, rittenregistratie, uitvoering vitaliteit en verzekeringsmakelaar. Daarnaast zijn er via het Dynamisch Aankoop Systeem 9 inhuuropdrachten ingevuld. Verlengd zijn onder andere de contracten voor thorax foto's, kerstgeschenken, postdiensten, drukwerk en ongevallenverzekering.

Huisvesting

Als gevolg van het aflopen van het huurcontract voor het pand aan de Eusebiusbuitensingel 20 is in 2018 gezocht naar alternatieve huisvesting voor Veilig Thuis. De zoektocht naar geschikte huisvesting heeft geresulteerd in een nieuw huurcontract voor de komende vijf jaar aan de Snelliusweg. Het gehuurde is te ruim voor Veilig Thuis maar biedt kansen om een deel van JGZ bij te huisvesten. Hiermee wordt de samenwerking tussen JGZ en Veilig Thuis gestimuleerd en zorgt dit voor efficiëntie in huisvesting VGGM breed (minder locaties in 2019).

Verantwoorde werkgever

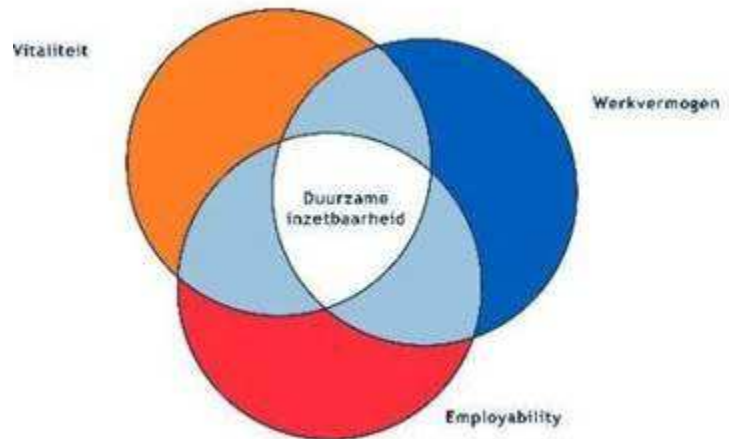
VGGM is een maatschappelijk verantwoord werkgever. Hier hoort participatief werkgeverschap bij om zo als hulporganisatie een afspiegeling te zijn van de maatschappij. Dat hiermee eveneens tegemoet wordt gekomen aan de Participatiewet is mooi meegenomen. Ondertussen zijn 5 mensen met een arbeidsbeperking aan het werk. Doel is om dit aantal uit te breiden de komende jaren.

Ook VGGM voelt de arbeidsmarktkrapte. Vooral voor de artsen, verpleegkundigen en ICT'ers.

Desondanks lukt het redelijk om vacatures in te vullen. Het duurt soms wel wat langer, maar vooral door het gebruik van sociale media en werving via collega's weten potentiële medewerkers VGGM te vinden. Het komend jaar wordt een gerichte arbeidsmarktstrategie ontwikkeld.

Duurzame inzetbaarheid

Duurzame inzetbaarheid van medewerkers wordt steeds belangrijker. VGGM zet in op de pijlers vitaliteit, werkvermogen en employability. Dit om richting te geven aan algemeen HR-beleid, maar ook met keuze regelingen en activiteiten voor medewerkers.

2. PARAGRAFEN

2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicoprofiel

Hieronder is een inventarisatie van de belangrijkste risico's opgenomen.

1. Bezuinigingen door het rijk en gemeente

Het kabinet trekt extra geld uit voor veiligheid. Een belangrijk gedeelte daarvan gaat naar de politie. In het financieel perspectief van de veiligheidsregio's en daarmee brandweerkorpsen is voor 2019 niet veranderd.

2. Toekomst Ambulancezorg ongewis

In 2017 zijn door het Zorginstituut kwalitatieve kader geschetst voor de toekomst van de Ambulancezorg in een Kwaliteitskader Spoedzorg. Het kader biedt een basis voor de feitelijke organisatie van de regionale spoedzorgketen door aan te reiken welke afspraken regionaal gemaakt moeten worden. Nog niet duidelijk is welke rol zorgverzekeraars in de acute zorgketen krijgen toegewezen om de samenhang en de samenwerking tussen ketenpartners in de acute zorgketen te optimaliseren. Vanzelfsprekend is dit nauw gelieerd aan het vraagstuk van de mate van invloed van verzekeraars op de keuze van de partijen die in de regio's ambulancezorg mogen aanbieden. VGGM mag de ambulancezorg verzorgen tot 1 januari 2020. De minister van VWS heeft zich nog niet uitgesproken over de inrichting van het aanbestedingsproces voor een nieuwe concessieperiode. Mocht VGGM onverhoopt de vergunning verliezen dan ontstaan achterlatingskosten in het VGGM-concern.

3. Groot onderhoud brandweerkazernes

Ten tijde van de regionalisering van de brandweer is de bestuurlijke keuze gemaakt de kazernes niet over te dragen aan de veiligheidsregio en in eigendom te laten van de gemeenten. Drie argumenten speelden daarbij een rol:

- Voor gemeenten vertegenwoordigen de kazernes een maatschappelijk en/of economische belang;
- VGGM wil zich te beperken tot het uitvoeren van de kerntaken en daar valt het beheer van onroerend goed niet onder. Liever maakt VGGM gebruik van de vastgoedkennis die bij gemeenten aanwezig is;

- De ontvlechting van de kazernes is niet eenvoudig omdat er op veel plaatsen sprake is van complicerende factoren zoals gedeeld gebruik met andere gemeentelijke diensten en/of nog af te wikkelen investeringen in nieuw- en verbouw.

In de lijn van bovenstaande keuze is het budget voor de kapitaallasten en het groot onderhoud bij de gemeente achtergebleven. In het budget voor de brandweer zijn de gebruikerslasten opgenomen (denk aan schoonmaakkosten, energie, klein onderhoud, etc.). VGGM heeft in de jaarrekening een onderhoudsreserve gevormd voor het groot onderhoud dat door de gebruiker moet worden uitgevoerd.

4. Rechtspositie vrijwilligers brandweer

De invoering van de Wet normalisering rechtsposities ambtenaren is beoogd per 1 januari 2020. Een onverkorte invoering heeft waarschijnlijk grote ongewenste effecten voor, met name, de vrijwilligers bij de brandweer. Om deze reden is voor veiligheidsregio's uitstel van één jaar verleend om de gevolgen in kaart te brengen en met alternatieve voorstellen te komen.

In de brandweerkamer wordt samen met de Ministers de mogelijkheid verkend de vrijwilligers uit de Wnra te houden.

5. Uitplaatsen meldkamer

Er komt één zelfstandige landelijke meldkamerorganisatie met maximaal 10 locaties: voor Oost Nederland in Apeldoorn. De eerste contouren van de feitelijk invulling van de meldkamer in Oost Nederland tekenen zich af. Naar verwachting gaat per 1 januari 2020 bij wetswijziging de verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de meldkamer over van VGGM naar de Nationale Politie. Gelijktijdig wordt de rijksbijdrage voor VGGM gekort met circa € 0,5 miljoen. De huidige beheerkosten voor VGGM bedragen jaarlijks circa € 0,3 miljoen. De impact op de financiering van de beheersactiviteiten voor de meldkamer ambulancezorg zijn momenteel onduidelijk. De financiële risico's voor VGGM kunnen op dit moment niet volledig worden ingeschat, maar bedragen ten minste 0,2 miljoen per jaar.

6. Projecten Medische Milieukunde

VGGM participeert in de Europese projecten en de projecten in de Academische Werkplaats. Voor deze projecten vindt afrekening aan het einde van de looptijd plaats. Dat betekent dat tussentijds geen financieel resultaat in de exploitatie zichtbaar wordt. Tussentijds wordt binnen VGGM vastgesteld of kosten die zijn gemaakt ook subsidiabel zijn. Dat is een toets op de rechtmatigheid. Bij afronding van een project kan het wel zo zijn dat VGGM hogere kosten heeft moeten maken door in het bijzonder meer capaciteit voor een project in te zetten. Dat is een vraagstuk van doelmatigheid.

7. Veilig Thuis

De Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM. Er is geen sprake van financiële verwevenheid tussen de stichting en de gemeenschappelijke regeling. De financieringsstromen en vermogensbestanddelen blijven in de toekomst strikt gescheiden. Dit beperkt de risico's voor de gemeenschappelijke regeling.

8. Nacalculatie ambulancezorg

De formele afwikkeling van de nacalculaties van de ambulancezorg over 2018 heeft nog niet plaatsgevonden.

9. Afbouw financiering omgevingsveiligheid

De provincie Gelderland heeft afgelopen jaren indirect een jaarlijkse financiering van € 89.000 verstrekt ten behoeve van het opbouwen van expertise rondom omgevingsveiligheid. De provincie heeft laten weten deze financiering voor 2019 te gaan verlagen en na 2019 stop te zetten.

10. Financiering inzet 25kv

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu versterkt een jaarlijkse bijdrage van € 324.000 om VGGM in staat te stellen expertise toe te passen bij het optreden bij spoorwegincidenten op de Betuweroute, met name gerelateerd aan de 25kV bovenleiding. In 2019 wordt een besluit verwacht ten aanzien van de continuering van deze vergoeding.

11. Bedrijfsvoeringsrisico's MZ

De afdeling Maatschappelijke Zorg (MZ) kent een aantal bedrijfsvoering risico's waaronder de kwetsbaarheid in de opbouw van het personeelsbestand. Binnen de specialistische functies is sprake van een vergrijzing van het personeelsbestand. Tevens is het vanwege de krapte op de arbeidsmarkt voor met name deze specialistische functies een uitdaging om de juiste mensen aan te trekken. Hierdoor kan de continuïteit van de werkzaamheden in gevaar komen.

Naast deze uitdaging bestaan onzekerheden ten aanzien van de inkomsten door (mogelijke) veranderingen in wet- en regelgeving en overige (externe) ontwikkelingen. Zo bestaat onzekerheid ten aanzien van de gunning met betrekking tot de aanbesteding van de arrestantenzorg en forensisch onderzoek door de Nationale Politie. Tevens is er nog geen volledige duidelijkheid ten aanzien van de taak WMO toezicht in relatie tot het project Regio Centraal Gelderland.

De activiteiten met betrekking tot Aanvullende Seksuele Gezondheid worden gefinancierd door het RIVM, de regeling is geëvalueerd en vooralsnog is deze ongewijzigd gebleven.

Weerstandsvermogen

Aan de hand van de zogenaamde "kans x effect"-methode wordt jaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. Bij benadering wordt er een indicatie gegeven van het voor de organisatie benodigde weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen wordt gevormd door de totale impact van de gekwantificeerde risico's te relateren aan de weerstands-capaciteit (zijnde het beschikbare eigen vermogen).

Het eigen vermogen van VGGM is beperkt. Het streven is de algemene reserve op het in 2015 vastgestelde niveau van € 1.1453.000 te consolideren.

2.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn goederen waarvoor investeringen nodig zijn. Het gaat dan om zaken die regelmatig onderhoud vergen. Binnen VGGM zijn de belangrijkste kapitaalgoederen de gebouwen en inrichting, hulpverleningsvoertuigen en beschermde kleding.

Gebouwen

Eind 2013 zijn de kazernes Bommel, Dieren, Harskamp, Doorwerth, Pannerden en Valburg van gemeenten overgenomen door VGGM. De kazerne Doorwerth is in voorgaande jaren weer terug verkocht aan de gemeente Renkum. Met gemeenten zijn afspraken gemaakt over het onderhoud.

Voor het pand Groningensingel 1249 heeft de gemeente Arnhem het juridisch eigendom terwijl het economische eigendom bij VGGM berust.

De kazerne aan de Rietgrachtstraat in Arnhem is begin 2016 officieel in gebruik genomen. Het groot onderhoud hiervan ligt bij de gemeente Arnhem.

Aan diverse panden zijn in 2018 kleine onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

Hulpverleningsvoertuigen

Beleid is dat het onderhoud ten behoeve van het rijdend brandweermaterieel in belangrijke mate in eigen beheer wordt uitgevoerd. Daarnaast is het onderhoud van de ambulances uitbesteed middels langdurige contracten. Dit geschiedt conform eigen onderhoudsplanning.

Beschermde kleding

Beschermde kleding wordt direct na een incident geïnspecteerd. Bij eventuele schade vindt reparatie of vervanging plaats. Voor vervanging en onderhoud is budget beschikbaar.

2.3 Verbonden partijen

Onder verbonden partijen worden verstaan die partijen waarin VGGM een bestuurlijk én / of financieel belang heeft en waarvoor zij in de realisatie van haar doelstellingen financiële risico's loopt (bedragen in € x 1.000).

Naam	Vestigings- plaats	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Begroting 2018
		1/1/18	31/12/18	1/1/18	31/12/18	
Stichting Publieke Gezondheid Gelderland Midden	Arnhem	226	226	861	813	6.953
Stichting Veilig Thuis Gelderland Midden	Arnhem	207	49	769	769	4.231
Stichting het Veluws Bosbrandweer Comité	Apeldoorn	100	P.M.	2	P.M.	53
Stichting Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (BOGO) ⁸	Hatterum	2.518	2.495	4.228	5.696	6.027

Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden

Doelstelling

De activiteiten van Stichting Publieke Gezondheidszorg Gelderland-Midden bestaan uit het uitvoeren van de aan de stichting opgedragen taken in het kader van de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen in de regio Gelderland-Midden.

Bestuurlijk en financieel belang

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door de directeur Publiek Gezondheid van VGGM. De volledige kosten van de stichtingen worden jaarlijks doorbelast aan VGGM.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een grote mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid. VGGM neemt personele capaciteit af bij deze stichting, waarbij alle kosten bij VGGM in rekening worden gebracht. De risico's van deze stichting komen met name betrekking voort uit personele aangelegenheden.

Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden

Doelstelling

In 2017 is onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM de Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden in het leven geroepen. De activiteiten van de stichting bestaan uit het uitvoeren van de aan de stichting opgedragen taken op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling als genoemd in de Wmo 2015 voor de regio Gelderland-Midden en voorts het verrichten van al hetgeen daarmee in de ruimste zin verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.

Bestuurlijk en financieel belang

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door de directeur Publiek Gezondheid van VGGM. Voorts heeft VGGM met de stichting een regeling inzake kosten gemene rekening in relatie tot de bedrijfsvoeringsactiviteiten.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een grote mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid. De risico's van deze stichting komen met name voort uit de gevolgen van de nieuwe meldcode en de nieuwe werkwijze zoals van toepassing per 2019 alsmede uit personele aangelegenheden.

⁸ Het boekjaar van Stichting BOGO loopt van 1 september tot en met 31 augustus. De opgenomen bedragen corresponderen met de jaarrekening over de periode 2017/2018.

Veluwe Bosbrandweer Comité

Doelstelling

De stichting is een samenwerking van 20 gemeenten op de Veluwe met als doelstelling het voorkomen en beperken van bos- en natuurbranden op de Veluwe.

Bestuurlijk en financieel belang

Het bestuur van de stichting bestaat uit 2 leden. Het stichtingsbestuur benoemt de leden. VGGM heeft één lid in het bestuur.

De stichting heeft een raad van toezicht bestaande uit 2 leden. VGGM heeft één lid in de Raad van Toezicht.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het lid in het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid. VGGM betaalt namens de aangesloten gemeenten een jaarlijkse bijdrage welke gebaseerd is op de begroting. Het risico bestaat dat de werkelijke activiteiten groter zijn dan begroot en aan het einde van het jaar een afrekening plaatsvindt.

Stichting Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (Stichting BOGO)

Doelstelling

Het bevorderen van de opleiding, oefening en training van brandweermedewerkers. Hieronder vallen geen commerciële en marktgerichte activiteiten. Stichting BOGO is gevestigd te Zwolle.

Bestuurlijk en financieel belang

Het algemeen bestuur van de stichting bestaat uit 9 leden. Het stichtingsbestuur benoemt de bestuursleden. VGGM heeft twee leden in het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden van het algemeen bestuur. Na liquidatie van de stichting komt het aanwezig batig saldo ter beschikking van de deelnemende samenwerkingsverbanden.

VGGM staat niet garant voor de eventuele tekorten van Stichting BOGO.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via de twee leden in het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid en zonder overwegende zeggenschap. VGGM betaalt niet een jaarlijkse bijdrage, maar neemt diensten (cursussen) af. De eventuele onrechtmatige transacties door Stichting BOGO werken niet door naar VGGM.

Convenant met politie

VGGM heeft een samenwerkingsverband met de Nationale Politie in het kader van de meldkamer voor politie, brandweer en ambulancezorg in Gelderland-Midden. VGGM draagt 50% van de algemene kosten van de meldkamer. Deze samenwerking valt niet onder de strikte definitie van verbonden partij, maar wordt vanwege het belang hier aangestipt.

2.4 Financiering

Het Algemeen Bestuur heeft op 25 november 2015 een aangepast treasury-statuuat vastgesteld.

Ten aanzien van de financiering van de kapitaalbehoefte van VGGM wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten van de BNG. Op grond van de kapitaalbehoefte heeft VGGM lange termijn leningen afgesloten. Deze lange termijn invulling kent een gespreide looptijd. Deze looptijd sluit aan met de periode dat VGGM brandweerkazernes in bezit heeft. Deze kazernes zijn overgenomen in het kader van de regionalisering en worden op termijn terug verkocht aan de gemeenten.

Liquiditeitenbeheer

Onderstaand kasstroomoverzicht geeft inzicht in de in- en uitgaande kasstromen, de financiering en de liquiditeit van VGGM. Daar waar een positief bedrag wordt weergegeven spreekt men van een herkomst (positieve kasstroom), daarentegen is er sprake van een besteding (nadelige kasstroom) waar een negatief bedrag wordt weergegeven.

Kasstroomoverzicht Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden		
Bedragen x € 1.000	Realisatie	Realisatie
Kasstroom uit operationele activiteiten	2018	2017
Exploitatiesaldo	1.437	2.876
Aanpassen voor:		
Afschrijvingen materiële vaste activa	5.757	6.920
Mutatie reserves	1.452	-87
Mutatie voorzieningen	-269	716
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	8.377	10.425
Mutatie in voorraden	5	-16
Mutatie in vlottende activa	-1.177	1.418
Mutatie in vlottende passiva	-3.155	-4.865
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	4.050	6.962
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-7.729	-8.713
Investerings in financiële vaste activa	-4	-5
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-7.733	-8.718
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing uit langlopende schulden	-2.647	-3.432
Resultaatuutkering	-2.276	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-4.923	-3.432
Mutatie liquide middelen	-8.606	-5.187
Liquide middelen op 01-01	5.118	10.305
Liquide middelen op 31-12	-3.489	5.118
Mutatie liquide middelen	-8.607	-5.187

Wet financiering decentrale overheden

In onderstaand overzicht wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm van Wet fido.

	Begroot	kwr 1	kwr 2	kwr 3	kwr 4
Omvang begroting 2018 (=grondslag)	93.331	93.331	93.331	93.331	93.331
<i>Toegestane kasgeldlimiet</i>					
In procenten	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
In bedrag	7.653	7.653	7.653	7.653	7.653
Omvang vlottende korte schuld		2.465	8.089	3.555	19.204
Omvang vlottende middelen		13.264	10.548	13.065	8.185
<i>Toets kasgeldlimiet</i>					
Omvang vlottende korte schuld -/- omvang vlottende middelen		-10.799	-2.459	-9.510	11.019
Toegestane kasgeldlimiet		7.653	7.653	7.653	7.653
Ruimte ten opzichte van overschrijding		18.452	10.112	17.163	-3.366

Op basis van deze toetsing wordt geconcludeerd dat aan de Wet fido wordt voldaan. Indien 2 opvolgende kwartalen de limiet wordt overschreden wordt niet aan de wet fido voldaan. In november 2018 is een korte lening van € 4,5 miljoen opgenomen welke in het eerste kwartaal van 2019 wordt afgelost. Na aflossing blijft VGGM binnen de limieten.

Renterisico kort en langlopende financiering

Kasgeldlimiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de gemiddelde korte schuld (< 1 jaar) per kwartaal tot 8,2% van de totale lasten van de programma begroting.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het maximale bedrag aan aflossing en herfinanciering bedroeg daardoor in 2018 € 18,6 miljoen.

Financiering

Om inzicht te krijgen in de financieringsbehoefte op korte en lange termijn wordt een liquiditeitsplanning gemaakt. Op basis van deze planning is in december 2018 een tijdelijke kasgeldlening voor 3 maanden aangetrokken voor een totaalbedrag van € 4,5 mln. Het bedrag is aangetrokken ter overbrugging van de periode van te ontvangen gemeentelijke bijdragen per aanvang boekjaar.

Het gemiddelde rente percentage van de leningenportefeuille 2018 bedraagt 1,93%.

Renteomslag

De rentelasten worden toegerekend aan de producten door middel van het renteomslagpercentage. Dit percentage is voor 2018 vastgesteld op 0,525%.

Financieringsresultaat

Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal van de betaalde rente en het totaal van de rente ontvangsten en de doorgerekende rente over de vaste activa. Het financieringsresultaat over 2018 bedraagt € 55.300 voordelig.

3. JAARREKENING

3.1 Balans en toelichting

Voor resultaatbestemming	31 december 2018	31 december 17
ACTIVA (bedragen x € 1.000)		
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Grond	1.451	1.451
Gebouwen	7.229	7.110
Vervoermiddelen	17.282	16.767
Machines	10.146	8.809
	<u>36.108</u>	<u>34.137</u>
Financiële vaste activa		
Waarborgsommen	18	14
	<u>36.126</u>	<u>34.151</u>
Totaal vaste activa		
Vlottende activa		
Voorraden	43	48
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	974	4.770
Vordering op stichting PG	0	131
Overige vorderingen	4.519	4.544
	<u>5.493</u>	<u>9.445</u>
Liquide middelen		
Banksaldi	34	336
Kas	1	13
	<u>35</u>	<u>349</u>
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde posten	2.615	1.282
	<u>8.185</u>	<u>11.124</u>
Totaal vlottende activa		
TOTAAL Activa	<u>44.312</u>	<u>45.275</u>

Voor resultaatbestemming	31 december 2018	31 december 2017
PASSIVA (bedragen x € 1.000)		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	1.453	1.453
Bestemmingsreserves	4.478	3.026
Gerealiseerd resultaat	1.437	3.760
	7.368	8.239
Voorzieningen	3.296	2.065
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar		
Onderhandse leningen	9.534	12.181
Overige leningen	4.909	
	14.443	
Totaal vaste passiva	25.107	22.485
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Overige kasgeldleningen	4.500	0
Banksaldi	0	0
Overige schulden	9.657	11.740
	14.157	11.740
Overlopende passiva		
Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd die in het volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.907	2.162
Overige vooruit ontvangen bedragen	3.140	8.888
	5.047	11.050
Totaal vlottende passiva	19.204	22.790
TOTAAL Passiva	44.312	45.275

3.2 Overzicht van baten en lasten

Programmarekening VGGM (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2018	Begroting 2018	Begroting 2018 - geactualiseerd	Realisatie 2017
Baten				
Opbrengsten gemeenten regionaal	9.064	8.986	9.064	8.663
Opbrengsten gemeenten individueel	50.920	50.282	50.881	49.987
Opbrengsten van het Rijk	6.613	6.930	6.946	7.221
Opbrengsten ambulancezorg	19.367	17.379	19.467	17.919
Opbrengsten derden	8.034	5.627	6.094	9.320
Overige opbrengsten	501	1.217	879	142
Totaal baten	94.499	90.421	93.331	93.252
Lasten				
Salarislasten	63.289	61.126	63.857	60.170
Overige personeelslasten	3.647	2.761	2.872	3.887
Huisvestingslasten	5.685	5.229	5.415	5.322
Lasten gerelateerd aan productie	7.466	7.467	7.464	8.251
Overige lasten	6.695	6.269	6.131	7.135
Afschrijvingen	5.757	6.617	6.704	5.660
Incidentele baten en lasten	362	653	632	-204
Totaal lasten	92.901	90.121	93.073	90.221
Saldo van baten en lasten	1.598	299	258	3.031
Saldo financiële baten en lasten	-193	-299	-258	-242
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	1.405	0	0	2.789
Reeds besloten resultaatmutaties				
Reserve activa	316			
Reserve nieuwe werkplekomgeving ICT	158			-350
Reserve onderhoud kazernes brandweer	62			9
Reserve arbeidshygiëne / innovatie	21			28
Reserve gebruikersonderhoud CB's	21			-250
Reserve Informatietechnologie	0			50
Reserve ambulancezorg	-189			
Reserve bevolkingszorg	-357			
Resultaat 2017 betaald aan gemeenten				-2.276
Gerealiseerd resultaat	1.437	0	0	0
Nog te besluiten resultaatmutaties				
Nog te besluiten: resultaat jaar 2018	-1.437			

3.3 Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen

Gehanteerd stelsel

De jaarrekening is samengesteld op basis van het "Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten" (BBV).

Boekjaar en vergelijkende cijfers

Het boekjaar loopt gelijk met het begrotingsjaar en beslaat de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Als vergelijkende cijfers zijn de begroting over 2018 en de realisatiecijfers 2017 opgenomen.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn onderverdeeld in de categorieën: *Gebouwen, Verbouwingen, Vervoermiddelen en Duurzame bedrijfsmiddelen*. Waardering vindt plaats tegen historische kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen die gebaseerd zijn op de verwachte economische levensduur. Bij de waardering is rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is.

Voor de verschillende categorieën van materiële vaste activa gelden verschillende afschrijvingstermijnen. Deze zijn afhankelijk van de te verwachten economische levensduur of externe voorschriften.

De zes kazernes die aan het einde van 2013 van gemeenten door VGGM zijn overgenomen zijn gewaardeerd tegen de overnameprijs en de kapitaallasten zijn afgeleid van de financieringsafspraken met de bank. Met gemeenten zijn afspraken gemaakt over onderhoud, inmiddels is er één kazerne teruggenomen door de betreffende gemeente.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa betreffen waarborgsommen in verband met aangegane verplichtingen en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een noodzakelijke geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid. De voorziening is bepaald aan de hand van een percentage van het openstaande saldo ouder dan negentig dagen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en gebaseerd op de algemeen geldende opvattingen ter zake en het bepaalde in het BBV.

Voorziening personeelsaangelegenheden

De voorziening is bepaald door inschatting van de totaal toekomstig te verwachten kosten op gebied van wachtgeld en ww-uitkeringen.

Voorziening boventalligheid brandweer

De voorziening is bepaald door inschatting van de totaal toekomstig te verwachten boventalligheid bij de brandweer na de regionalisering.

Voorziening onderhoud huisvesting

De voorziening is gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan en gezien de nieuwbouw van de kazerne in Arnhem Noord vinden geen dotaties meer plaats.

Voorziening Persoonlijk levensfasebudget RAV

Deze voorziening volgt uit de cao-RAV ten behoeve van het bevorderen van de duurzame inzetbaarheid van de werknemer gedurende zijn loopbaan.

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar en langer

De onderhandse leningen zijn opgenomen tegen nominale waarden verminderd met de eventueel gedane aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva bestaan uit kortlopende schulden, vooruit ontvangen bedragen en overlopende passiva met een resterende looptijd van minder dan een jaar en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Toerekeningbeginsel

Bij het opstellen van de resultatenrekening is het toerekeningbeginsel gehanteerd:

- De baten en lasten, worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.
- Op grond van het voorzichtigheidsbeginsel worden verliezen genomen zodra zij voorzienbaar zijn.
- Op grond van het realisatiebeginsel worden (positieve) resultaten pas verantwoord indien deze gerealiseerd zijn.
- Op grond van het matchingbeginsel worden de kosten van een bepaalde activiteit genomen in de periode waarin de opbrengsten van deze activiteit worden verantwoord. Kosten gemaakt voor een opbrengst die pas in een volgende periode wordt gerealiseerd, zijn per balansdatum geactiveerd.

Personeelslasten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop zijn betrekking hebben.

Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsonkosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

3.4 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

In EUR x 1.000	Grond	Gebouwen	Voertuigen	Bedrijfs-middelen	Totaal
Aanschafwaarde	1.451	10.908	31.558	14.572	58.489
Cumulatieve afschrijving	0	3.798	14.791	5.764	24.353
Boekwaarde 1/1	1.451	7.110	16.767	8.808	34.136
<i>Mutaties boekwaarde:</i>					
Investerings	0	521	3.011	4.197	7.729
Afschrijvingen	0	-402	-2.496	-2.859	-5.757
Desinvesteringen AW	0	-51	-485	-1.495	-2.031
Desinvesteringen CA		51	485	1.495	2.031
	0	119	515	1.338	1.972
Aanschafwaarde	1.451	11.378	34.084	17.274	64.187
Cumulatieve afschrijving	0	4.149	16.802	7.128	28.079
Boekwaarde 31/12	1.451	7.229	17.282	10.146	36.108

Afschrijvingstermijnen

Gebouwen worden in 40 jaar afgeschreven, renovaties in 25 jaar, semipermanente nieuwbouw in 15 jaar en de inrichtingskosten in 10 jaar. Afhankelijk van het soort vervoermiddel bedraagt de afschrijvingstermijn 20, 15, 7, 6 of 5 jaar. Inventaris wordt afhankelijk van betreffende item afgeschreven tussen de 2 (bijvoorbeeld deel-ICT) en 10 jaar (bijvoorbeeld ademlucht apparatuur).

Uniformering van de nieuwe werkplekken ICT en de vervroegde vervanging van een verwarmingsketel leiden er toe dat de boekwaardes van de bestaande activa versneld zijn afgeschreven.

De gedesinvesteerde activa waren grotendeels volledig afgeschreven.

Grond

Betreft de grond van de brandweerkazernes Dieren, Pannerden, Bemmelen en Valburg en de grond van de hoofdstandplaats ambulancezorg IJsseloord Arnhem.

Gebouwen

In 2018 heeft een modernisering plaatsgevonden van de brandweerpost in Arnhem Zuid en er heeft nieuwbouw plaatsgevonden voor de ambulancepost in Elst (521k).

Vervoermiddelen

In 2018 zijn vier ambulances (497k), twee motoren (86k) en twee Acute Zorg auto's (117k) vervangen. Voor de brandweer zijn 24 zogenaamde Multi Inzetbare Brandweervoertuigen (MIB, 1.347k), een tankautospuiter (443k) en vijf boten met trailers (339k) vervangen.

Machines / Apparaten en Installaties

In 2018 is ademluchtapparatuur vervangen (138k), is redgereedschap, communicatieapparatuur en andere brandweerinventaris vervangen conform de nieuwe standaard (977k), is een deel van de persoonlijke beschermingsmiddelen vervangen (570k). Tevens is op diverse plaatsen meubilair vervangen (147k) en zijn er ICT-middelen (2.015k) vervangen.

Financiële vaste activa

Waarborgsommen

De financiële vaste activa bestaat uit vijf gestorte waarborgsommen, in totaliteit € 18.000 (2017: € 14.000).

Flottende activa

Vorraden

De totale vaccinvoorraad voor de reizigersspreekuren bedraagt € 43.000 (jaar 2017: € 48.000)

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Per december 2013 is VGGM verplicht te schatkistbankieren bij het Rijk. Het drempelbedrag bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal zijnde dan € 699.817, hieraan is elk kwartaal voldaan.

Overige vorderingen

De overige vorderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

In EUR x 1.000	31-12-2018	31-12-2017
Debiteuren openbaar lichaam	1.054	1.005
Debiteuren verbonden partij	100	
Debiteuren overige	360	427
Debiteuren ambulancezorg	3.005	3.112
Totaal	4.519	4.544

Van de openstaande debiteuren staat per 09-02-2018 € 946.963 nog open. Hiervan is € 197.531 ouder dan 60 dagen.

De voorziening debiteuren ambulancezorg was in 2017 uitgenut door een andere manier van ritregistratie waarbij alle ook niet te declareren ritten worden geregistreerd. Denk bijvoorbeeld aan ritten waarbij het adres van de patiënt onbekend is. Deze niet te innen facturen zijn in 2015 voor het eerst ten laste van de voorziening gebracht.

Met de zorgverzekeraars wordt onderhandeld over een voldoende dekkend budget om de voorziening op het juist peil te krijgen en te houden. In 2017 is de voorziening met het saldo van de afgeboekte bedragen aangevuld vanuit het RAV-budget.

Liquide middelen

Betreffen de saldi van de bank en kas per balansdatum. De banksaldi zijn direct opeisbaar. De afzonderlijke debet- en creditposities zijn hierbij in de balans gehandhaafd.

Overlopende activa

De overlopende activa hebben betrekking op nog te factureren en vooruit betaalde bedragen.

In EUR x 1.000	31-12-2018	31-12-2017
Nog te ontvangen bedragen	344	48
Vooruitbetaalde posten	1.690	251
Overige transitoria	581	983
Totaal	2.615	1.282

De vooruitbetaalde post bestaat voor € 202.914 aan vooruitbetaalde facturen aan overheidsinstanties, het restant aan crediteuren inzake vooruitbetaalde ict-contracten, huren en verzekeringspremies.

De in balans opgenomen van gemeenten nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Nog te ontvangen bedragen	01-01	Toevoeging	Besteed	31-12
Deelnemende gemeenten	48	29	48	29
Overige Nog te ontvangen bedragen	0	66	0	66
	48	95	48	95

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

In EUR x 1.000	Stand 1/1	Res. best.	Onttrekking	Toevoeging	Stand 31/12
Algemene reserve	1.453	0	0	0	1.453
Aanvaardbare kst Ambulancezorg	646	0	0	189	835
Aanvaardbare kosten CPA	31	0	0	0	31
Onderhoud kazernes-gebruikersdeel	972	0	-62	0	910
Activa brandweer Ede	930	0	-316	0	614
Arbeidshygiëne brandweer	235	0	-21	0	214
Bevolkingszorg	0	0	0	357	357
Informatietechnologie rampenbestr.	39	0	0	0	39
Doorontwikkeling JGZ	173	0	0	0	173
Reserve Jeugdgezondheidszorg	0	884	0	0	884
Onderhoud consultatiebureaus	0	250	-21	0	229
Reserve ICT	0	350	-158	0	192
Bestemde reserves	3.026	1.484	-578	546	4.478
Nog te bestemmen resultaat	3.760	-3.760	0	1.437	1.437
Totaal Eigen vermogen	8.239	-2.276	-578	1.983	7.368

Algemene bedrijfsreserve

De algemene bedrijfsreserve wordt gebruikt om exploitatieverschotten en verliezen te compenseren en de risicoparagraaf af te dekken.

Reserve Aanvaardbare Kosten Ambulancezorg

De financiering van de ambulancezorg geschiedt op basis van aanvaardbare kosten. Overschrijdingen en onderscheidingen in enig jaar dienen te worden afgewikkeld via deze reserve.

Reserve onderhoud kazernes – gebruikersdeel

Na inventarisatie en op basis van een door een gespecialiseerd bureau uitgebracht 10-jarig meerjarig onderhoudsplan over de diverse brandweerkazernes wordt € 980.340 bestemd voor toekomstig onderhoud door de gebruiker aan de kazernes.

In 2018 is € 62.000 onttrokken.

Reserve activa brandweer Ede

Gelijktijdig met de overname van activa in december 2013 van de gemeente Ede is de bestemmingsreserve activa meegekomen.

Reserve Arbeidshygiëne Brandweer

Bij de bespreking van de halfjaarrapportage 2015 is door het algemeen bestuur besloten een budget vrij te maken voor innovatie gericht op het vergroten van de arbeidshygiëne omdat er naast reguliere activiteiten (zoals bijvoorbeeld sneller vervangen van brandweerkleding) ook geëxperimenteerd moet kunnen worden in de repressieve handelswijze. In 2017 is € 21.000 onttrokken aan deze reserve zijnde kosten samenhangend met verbetering van de arbeidshygiëne.

Reserve Bevolkingszorg

Op 24 oktober 2018 heeft het Algemeen Bestuur besloten om de bevolkingsactiviteiten voor de regio te concentreren en te versterken. Met ingang van 2020 worden deze activiteiten bekostigd middels een inwonerbijdrage. In overeenstemming met het bestuursbesluit worden voorbereidende werkzaamheden in 2019 gefinancierd uit het resultaat over 2018.

Reserve infotechnologie rampenbestrijding

In 2006 is € 89.304 vrijgevallen vanuit de voorziening project colocatie. Het budget is bestemd voor het crisis managementsysteem. Dit systeem kon in de afgelopen jaren met specifieke budgetten worden ontwikkeld. In 2018 hebben geen onttrekkingen aan deze reserve plaatsgevonden.

Reserve Doorontwikkeling JGZ

De jeugdgezondheidszorg staat voor een grote veranderopgave, zowel inhoudelijk als in de bedrijfsvoering. Er moet geïnvesteerd worden om de JGZ effectiever en efficiënter te maken. Op verzoek van portefeuillehouders is budget gereserveerd voor een doorontwikkeling van deze activiteiten. In 2018 zijn de lasten voor doorontwikkeling, zoals kosten voor ICT kosten en advies, vanuit de exploitatie gefinancierd. In 2019 worden de activiteiten met betrekking tot de doorontwikkeling voortgezet.

Reserve Jeugdgezondheidszorg

In de bestemming van het resultaat JGZ 0-4 jaar 2016 is budgettaire ruimte opgebouwd voor het overdragen van de medewerkers JGZ 0-4 jaar uit de stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden naar VGGM en de doorontwikkeling van de JGZ € 884.329.

De overdracht van de medewerkers zal via natuurlijk verloop plaats gaan vinden en dat brengt

geen aanvullende kosten met zich mee. In 2018 zijn de lasten voor doorontwikkeling, zoals kosten voor ICT kosten en advies, vanuit de exploitatie gefinancierd. In 2019 worden de activiteiten met betrekking tot de doorontwikkeling voortgezet. De doorontwikkeling van de JGZ blijft wel actueel.

Reserve Onderhoud consultatiebureaus

Op basis van een door een gespecialiseerd bureau uitgebracht 10-meerjarig onderhoudsplan over de diverse consultatiebureaus wordt voorgesteld € 250.000 te bestemmen voor het gebruikersonderhoud aan de consultatiebureaus in de komende 10 jaren. In 2018 is € 21.000 aan deze reserve onttrokken.

Reserve ICT

VGGM wijzigt de ICT-werkplekken voor medewerkers omdat hogere eisen worden gesteld aan het beheer van de werkplekken. Door de groei van de organisatie is het aantal werkplekken toegenomen en dat doet een beroep op de beheersorganisatie. Daarnaast stelt informatiebeveiliging in de huidige tijd nieuwe eisen. In 2018 zijn uitgaven gedaan van € 158.000 als gevolg van het uitrollen van nieuwe ICT middelen. Komende periode worden een aantal informatiesystemen die samenhangen met de werkplekken ontwikkeld en geïmplementeerd.

Voorzieningen

De organisatie beschikt over de navolgende voorzieningen.

In EUR x 1.000	Stand 1/1	Her-schikking	Onttrekking	Vrijval	Toevoeging	Stand 31/12
Voorziening afbouw BMI	0	1.500	-326	0	341	1.515
Voorz. personeelsaangelegenheden	946	0	-433	-322	433	624
Voorziening PLB - RAV	964	0	0	0	148	1.112
Voorziening onderhoud gebouwen	99	0	0	-99	0	0
Voorziening KOD	56	0	-11	0	0	45
Totaal voorzieningen	2.065	1.500	-770	-421	922	3.296

Voorziening afbouw BMI

De meldkamer van VGGM verwerkt meldingen afkomstig van openbare brandmeldinstallaties. Voor het beheer van de installaties worden aan derden bedragen in rekening gebracht. In overeenstemming met rechtelijke uitspraken kunnen deze bedragen niet volledig meer in rekening worden gebracht. De

lagere baten kunnen naar verwachting in de exploitatie worden opgevangen na het samenvoegen van de meldkamers in Oost Nederland. Deze samenvoeging is voorzien in 2022. Voor de verwachte lagere baten tot en met 2022 is een voorziening getroffen.

Voorziening personeelsaangelegenheden

Deze voorziening is gevormd om verwachte personeelsaangelegenheden in de komende jaren te kunnen opvangen. Denk hierbij aan werk-naar-werk trajecten, outplacementafspraken en ww-verplichtingen. Per 2018 is deze voorziening geactualiseerd.

Voorziening Persoonlijk levensfasebudget - RAV

Deze voorziening volgt uit de CAO-RAV ten behoeve van het bevorderen van de duurzame inzetbaarheid van de werknemer gedurende zijn loopbaan. In 2018 is € 148.000 gedoteerd om de voorziening op het niveau van de verplichtingen te brengen.

Voorziening gebouwen

Deze voorziening is gevormd om het geplande onderhoud van de dienstgebouwen te kunnen uitvoeren. Deze post is in 2018 vrijgevalen ten gunste van het resultaat.

Voorziening Kring Oostelijke Directeuren/MOA

In 2009 heeft de Kring oostelijke directeuren het beheer van KOD-gelden overgedragen aan VGGM. Conform afspraken zijn de gelden afgewikkeld met de betreffende GGD-en en wordt het restant gebruikt als frictiekosten bij het opheffen van MOA en PGA en benut in de afwikkeling van de implementatiekosten van de PGA. De voorziening is in 2018 gemuteerd met € 10.861.

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer**Onderhandse leningen**

Per december 2013 zijn diverse leningen aangetrokken bij de BNG met verschillende looptijden ter financiering van de overgenomen activa. In 2016 hebben de reguliere periodieke aflossingen plaatsgevonden en is één lening volledig afgelost na terug verkoop van de kazerne Doorwerth door de gemeente Renkum. In 2018 is € 2.647.570 afgelost (2017: € 3.431.821). De bijbehorende rentelast bedraagt € 240.846.

Overige leningen

De overige leningen hebben betrekking op een bestedingsverplichting voor personeelslasten en huisvestingslasten. De bestedingsverplichting komt voort uit ontvangen bijdragen van de gemeente

Arnhem. De verplichting heeft een langlopend karakter en zal naar verwachting een looptijd hebben tot circa 2046. Over deze lening wordt geen rente berekend.

Vlottende passiva**Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar****Overige kasgeldleningen**

Per 19 december 2018 is een kasgeldlening afgesloten bij de BNG voor drie maanden ter overbrugging van een tijdelijke liquiditeitsbehoefte in afwachting op de te ontvangen gemeentelijke bijdragen per januari 2019.

Overige schulden

De overige schulden bestaan uit:

In EUR x 1.000	31-12-2018	31-12-2017
Kortlopende schulden	3.464	3.917
Kortlopende schulden overheid	3.060	2.594
Nog te verrekenen ambulancezorg	2.965	5.229
Stichting PG	168	0
Totaal	9.657	11.740

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de reguliere crediteuren per balansdatum.

Kortlopende schulden overheid

De kortlopende schulden overheid betreffen te betalen bedragen aan de Belastingdienst per balansdatum.

Te verrekenen Ambulancezorg

Vanaf 2016 kent de ambulancezorg één totaal budget. De tarieven in het gehele land zijn uniform. De vaststelling van het definitieve budget geschiedt op nacalculatiebasis in overleg met zorgverzekeraars. Teneinde de jaarlijkse exploitatie te egaliseren is met betrekking tot nog te verrekenen tariefopbrengsten deze balanspost gecreëerd. Ultimo 2018 is deze post € 2.951.723 groot (2017: € 5.229.403) en zal conform NZA-beschikkingen worden verrekend met de zorgverzekeraars. Tot en met het jaar 2016 is beschikt.

Overlopende passiva***Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd die in het volgende begrotingsjaar tot betaling komen***

Specificatie Nog te betalen kosten	31-12-2017	Toevoeging	Besteed	31-12-2018
Gemeenten	226	2.438	2.462	202
Belastingdienst	230	22	205	47
Personeel VGGM, salarissen	893	956	855	994
Politie	248	0	248	0
Veilig Thuis Gelderland-Midden	100	0	100	0
Overig	465	498	299	664
	2.162	3.914	4.169	1.907

Overige vooruit ontvangen bedragen

De overige vooruit ontvangen post heeft met name betrekking op nog te besteden middelen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

VGGM breed

Ten aanzien van de opgebouwde verlofuren is, met uitzondering van de verlofuren bij de ambulancezorg, in de balans is geen post opgenomen voor de vordering van de werknemer op de werkgever. De uren worden niet gekapitaliseerd. Ten behoeve van de verlofuren kan maximaal 80 uur per persoon worden meegenomen naar het volgende kalenderjaar. In totaal is hier een bedrag mee gemoeid van maximaal € 2.400.000.

Specifiek

Ten behoeve van de bedrijfsvoering zijn circa 100 meerjarige overeenkomsten gesloten ten behoeve van de ondersteuning van de verschillende activiteiten welke de dienst uitoefent. Dit betreffen contracten op het gebied van inhuur personeel, huur gebouwen, onderhoud gebouwen en materiaal.

De grote contracten zijn:

De verplichtingen voortvloeiend uit de exploitatie van de gemeenschappelijke meldkamer met de politie tot een bedrag van circa € 650.000 per jaar.

Huurovereenkomst met de Eusebiusburg bv ten behoeve van het GGD pand Eusebiusbuitensingel 43 met een looptijd tot 30 juni 2027 en een huurbedrag van circa € 400.000 per jaar.

Met betrekking tot deze overeenkomst is door de BNG op verzoek een bankgarantie afgegeven van € 98.488 zijnde één kwartaal huur.

Huurovereenkomst met de gemeenten Arnhem ten behoeve van het (nieuwe) brandweerpand Rietgrachtstraat 74 met een looptijd tot 2056 tot een bedrag van circa € 1.286.500 per jaar.

3.5 Toelichting op de baten en lasten

Baten

Opbrengsten gemeenten regionaal

Begroting	9.064
Jaarrekening	9.064
Totaal	0

De ontvangen inwonerbijdrage 2018 is conform de geactualiseerde begroting 2018.

Opbrengsten gemeenten individueel

Begroting	50.881
Jaarrekening	50.920
Totaal	39

De opbrengsten gemeenten individueel zijn hoger door:

- Specifieke afspraken met individuele gemeenten inzake FLO brandweer € 218 v.
- Dienstverlening in het kader van de WMO is minder dan verwacht € 141 n.
- Saldo diversen € 38 n

Opbrengsten van het Rijk

Begroting	6.946
Jaarrekening	6.613
Totaal	-333

De opbrengsten van het Rijk zijn lager doordat een deel van de ontvangen BDUR is toegevoegd aan de balans, betreft een toevoeging aan de nog te bestemmen post BMI en GHOR.

Opbrengsten ambulancezorg

Begroting	19.467
Jaarrekening	19.367
Totaal	-100

In overleg met zorgverzekeraars is een het budget aanvaardbare kosten verlaagd met € 100 als strafforting in verband met de onderschrijding van de prestatienorm.

Opbrengsten derden

Begroting	6.094
Jaarrekening	8.034
Totaal	1.940

De opbrengsten van derden zijn hoger door:

- Aanvullende opbrengsten jeugdgezondheidszorg (rijksvaccinatieprogramma, Publieke Gezondheid Asielzoekers) € 367 v
- Aanvullende subsidies projecten medische milieukunde € 170 v
- Hogere opbrengsten technische hygiënezorg € 34 v
- Hogere opbrengsten infectieziektebestrijding € 153 v
- Lager aandeel FLO financiering NZA in FLO kosten (zie overige opbrengsten VWS) € 293 n
- Extra opbrengsten opleidingen ambulancevervoer € 147 v
- Hogere opbrengst BMI van € 326 v welke gefinancierd vanuit rijksbijdragen.
- Administratieve verschuiving naar overige opbrengsten € 919 v

Overige opbrengsten

Begroting	879
Jaarrekening	501
Totaal	-378

Het resultaat overige opbrengsten is een saldi van extra inkomsten uit detacheringen en minder inkomsten vanuit uitkeringen.

- Hoger aandeel FLO financiering VWS in FLO kosten € 304 v
- Diverse subsidies ZonMW irt projecten verwarde personen € 308 v
- Diverse opbrengsten in verband met het verzorgen van opleidingen € 83 v
- Administratieve verschuiving van directie opbrengsten € 919 n

Lasten

Salarislasten

Begroting	63.857
Jaarrekening	63.289
Totaal	568

- FLO-brandweer lagere kosten en ten laste van voorziening gebracht € 711 v
- FLO kosten Ambulancedienst € 148 v
- Inzet van uitzendkrachten ten behoeve van de ambulancezorg. Deze inzet is gefinancierd middels additionele het S&B middelen € 1.088 n.
- Niet c.q. later invullen van structurele vacatures de brandweer, de JGZ en de ICT geeft een voordeel op de salarislasten € 454 v en daar staat voor een deel externe inhuur tegenover. Zie overige personeelskosten.
- Aanvullende inkomsten WIA en ZW-uitkeringen en detacheringen € 342 v

Overige personeelslasten

Begroting	2.872
Jaarrekening	3.647
Totaal	-776

De overige personeelskosten laten een overschrijding zien door:

- Inzet uitzend- en inleenkrachten ter extra ondersteuning, vervanging bij ziekte en opleidingen € 209 n
- (initiële) opleidingskosten ambulancevervoer € 415 n
- Inhuur externe deskundigheid + inleenkrachten ICT € 152 n

Huisvestingslasten

Begroting	5.415
Jaarrekening	5.685
Totaal	-270

De directe huisvestingslasten nemen toe:

- Lagere huisvestingskosten JGZ 0-4 door inhuizen bedrijfsbureau in pand GGD € 248 v
- Eenmalige huisvestingskosten door verbouwingen en aanpassingen van diverse brandweerkazernes, € 337n. Financiering vindt deels plaats uit hiervoor aanwezige reserve.
- Btw kosten 2017 huisvesting gemeentelijke panden € 105 n

- Diversen € 77 n

Lasten gerelateerd aan productie

Begroting	7.464
Jaarrekening	7.466
Totaal	-2

Verskillende afwijkingen zorgen per saldo voor een gelijke lasten ten opzichte van de begroting, o.a.:

- Meer kosten Opleiden & Oefenen brandweer € 42 n
- Lagere kosten onderhoud brandweermaterieel € 347 v
- Lagere telefoonkosten € 37 v
- Lagere kosten multi oefenen € 30 v
- Lagere kosten oefenen GHOR € 81 v
- Hogere kosten medicamenten ambulancedienst € 193 n
- Hogere laboratoriumkosten maatschappelijke zorg € 181 n

Overige lasten

Begroting	6.131
Jaarrekening	6.695
Totaal	-573

De overige lasten zijn hoger door:

- Aansluiting en versnelling ICT verbindingen voor nieuwe locaties + harmoniseren software € 217 n
- Ondersteuning bij planningsproces JGZ € 170 n
- Dubbele kosten registratiesysteem RAV en inhuur in verband met projecten € 148 n
- Overige meer/minder kosten € 29 n

Afschrijvingen

Begroting	6.704
Jaarrekening	5.757
Totaal	947

De afschrijvingslasten zijn lager door vertraagde investeringen ICT, brandweer, ambulancedienst en JGZ.

Hiervan was € 318 een geplande ingroei in het investeringsschema brandweer

Incidentele baten en lasten

Begroting	-632
Jaarrekening	-461
Totaal	<u>171</u>

x € 1.000	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
Incidentele activatransacties			
extra afschrijvingen / verkoop	-546	0	-249
Nog beschikbaar naar kostensoorten:			
stelpost activa	0	947	0
tijdelijke inzet stelpost activa	0	-188	0
Taakstellingen:			
saldoegalisaties	-110	30	0
afbouw CJG	0	28	0
Mutaties reserves en voorzieningen:			
huisvesting / FLO	-198	-538	350
saldo ambulancevervoer	0	1.352	0
personeelsvoorzieningen	881	-561	259
brandmeldinstallaties	-267	-293	0
tijdelijke financiering bevolkingszorg	0	-53	0
projecten	0	-130	0
Structurele mutaties reserves en voorzieningen:			
voorziening KOD	-13	-11	0
Voorziening groot onderhoud	0	0	-99
voorziening dubieuze debiteuren	50	50	101
	<u>-204</u>	<u>632</u>	<u>362</u>

Financiële baten en lasten

Begroting	-258
Jaarrekening	-193
Totaal	<u>-65</u>

De lagere geldbehoefte en de lage rente leidt tot dit voordeel.

3.6 Normering topinkomens

Verwijzend naar de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) treft u hieronder de bijbehorende specificatie voor VGGM aan:

bedragen x € 1	A. Slofstra	J. Pierik	P.P.A. Joosten	P.P.A. Joosten	Y. Schat	Y. Schat
Functiegegevens ⁵	Directeur Brandweer	Directeur Publieke Gezondheid	Directeur Brandweer	Directeur Brandweer	Directeur Publieke Gezondheid	Directeur Publieke Gezondheid
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12				
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1	1				
Dienstbetrekking ⁸	ja	ja				
Bezoldiging⁹						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	130.558	135.603				
Beloningen betaalbaar op termijn	18.204	18.457				
<i>Subtotaal</i>	<i>148.762</i>	<i>149.912</i>				
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	189.000	189.000				
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.	N.v.t.				
Totale bezoldiging	148.762	149.912				
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.	N.v.t.				
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	N.v.t.				
Gegevens 2017¹⁴						
Functiegegevens ⁵	Directeur Brandweer	Directeur Publieke Gezondheid	Directeur Brandweer	Directeur Brandweer	Directeur Publieke Gezondheid	Directeur Publieke Gezondheid
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2017	01/12 - 31/12	01/12 - 31/12	01/01 - 30/11	01/12 - 31/12	01/01 - 30/11	01/12 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1	1	1	1	1	1
Dienstbetrekking ⁸	ja	ja	ja	nee	ja	nee
Bezoldiging⁹						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	10.033	11.404	133.589	-	118.089	9.537
Beloningen betaalbaar op termijn	1.417	1.417	15.871		6.699	-
<i>Subtotaal</i>	<i>11.450</i>	<i>12.821</i>	<i>149.459</i>		<i>124.788</i>	<i>9.537</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	15.373	15.373	165.627		165.627	9.537
Totale bezoldiging	11.450	12.821	149.459	-	124.788	9.537

De bestuurders ontvangen geen vergoeding. Onderstaand overzicht van de bestuurders.

de heer A. Marcouch	Voorzitter	mevrouw A.M.J. Schaap	Lid
de heer J.W.A. van Dijk	Lid	de heer J. H. Klein Molekamp	Lid
mevrouw M.H.F. Schuurmans	Lid	mevrouw C. van Rhee	Lid
mevrouw L.W.C.M. van der Meijs	Lid	de heer G.J.M. van Rumund	Lid
de heer R. de Lange	Lid	de heer A.J. van Hout	Lid
de heer A.S.F. van Asseldonk	Lid	mevrouw EP. Schadd (tot 20-12)	Lid
de heer G.D. Renkema	Lid	de heer L.J.E.N. van Riswijk (vanaf 20-12)	Lid
de heer C.F. van Eert	Lid	de heer R. Verhulst	Lid

3.7 Verantwoording is het kader van SISA

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties				
SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019				
JenV	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	Besteding (jaar T)	
		Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3		
		Veiligheidsregio's		
			Aard controle R Indicatornummer: A2 / 01	
			€ 6.377.138	

Bdur beschikking 2017	€	6.683.935
	€	6.683.935
Uitgestelde bestemmingen, naar balans	€	-407.136
Bestedingen BDUR voorgaande jaren, van balans	€	63.539
Bestedingen JenV, voorgaande jaren, van balans	€	36.800
	€	6.377.164

3.8 Overige

Resultaatbestemming

Definitieve vaststelling inwonersbijdrage 2018

Op 4 juli 2018 heeft het Algemeen Bestuur de gewijzigde Begroting 2018 vastgesteld. De hierin opgenomen inwonersbijdrage is € 13,32 per inwoner, deze is conform het Jaarverslag 2018.

Voorgesteld wordt de bijdrage conform vast te stellen.

Voorstel resultaatbestemming

Het resultaat met inachtneming van de incidentele baten & lasten en financiële baten & lasten bedraagt € 1.404.000 positief.

Voorgesteld wordt dit resultaat conform de eerdere onderstaande beslispunten te bestemmen:

Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	€	1.405.000
Reeds besloten reservemutaties:		
Res.onderhoud kazernes brandweer-gebruikersdeel	€	62.000
Reserve Arbeidshygiëne / innovatie	€	21.000
Reserve Informatietechnologie	€	-
Reserve activa	€	316.000
Reserve bevolkingszorg	€	-357.000
Reserve gebruikersonderhoud CB's	€	21.000
Reserve nieuwe werkplekomgeving ICT	€	158.000
Reserve AMK	€	-189.000
Gerealiseerd resultaat	€	<u>1.437.000</u>

Voorgesteld wordt het gerealiseerde resultaat van € 1.437.000 als volgt te bestemmen:

a) Meldkamer brandweer 2020-2022	€ 500.000
b) Contactcentrum GGD	€ 70.000
c) Resultaat veiligheid te verdelen naar rato van het ingebracht budget 2018 voor brandweer per gemeente	€ 257.000
d) Resultaat GGD (exclusief 0-4 jr) + Facza verdelen naar rato van de inwoneraantallen	€ 529.000
e) Resultaat GGD 0-4 jaar verdelen naar rato van inbreng	€ 81.000

Meldkamer brandweer 2020-2022

In 2013 is een transitieakkoord gesloten om te komen tot een landelijke meldkamer. In overeenstemming met dit akkoord dragen veiligheidsregio's hun huidige verantwoordelijkheid en het bijbehorende budget inzake de meldkamer over aan het Rijk. In 2018 heeft het Veiligheidsberaad overeenstemming bereikt met de Minister van JenV inzake de budgetoverdracht voor het in stand houden van de meldkamer per 2020. Voor VGGM houdt deze afspraak in dat de Rijksbijdrage met € 547.000 wordt gekort, terwijl de huidige kosten voor het in stand houden van de meldkamer circa € 344.000 bedragen. Ofwel, het budget wordt met 203.000 meer gekort dan de kosten van de bijbehorende activiteiten.

Voor VGGM resteert de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de meldkamertaak voor brandweer en ambulancezorg. De verwachting is dat op de meldkamertaak voor de brandweer een besparing kan worden gerealiseerd door samen te werken met 4 andere veiligheidsregio's in de nieuwe meldkamer Oost Nederland. Naar verwachting is het resterende budget passend om de taken uit te voeren zodra deze meldkamer is gerealiseerd. In overeenstemming met de planning wordt deze nieuwe meldkamer in de zomer van 2022 in gebruik genomen.

Het voorstel is om voor de tussenliggende periode van 2,5 jaar een bestemmingsreserve te vormen van € 500.000 ter dekking van de meldkameractiviteiten van de brandweer.

GGD-contactcentrum

De GGD wil haar klantcontact moderniseren. In overeenstemming met de kaderbrief 2020 is het de ambitie om een GGD-contactcentrum op te zetten, dat 24/7 toegankelijk is en de mogelijkheid biedt om vragen te stellen/achter te laten op een zo laagdrempelig mogelijke manier. Waar mogelijk gaan we dit samen met andere GGD'en realiseren. De kracht van 24/7 toegankelijkheid zit in de (landelijke) samenwerking. Dit gaat vorm krijgen in een contactcentrum dat door bundeling van activiteiten past binnen het bestaande budgettaire kader. Het resultaat is dat de GGD voor inwoners in de regio goed bereikbaar is en langs verschillende kanalen. Eind 2018 / begin 2019 is het transitieplan nader uitgewerkt. In 2019-2020 wordt dit projectmatig opgepakt waarvoor naar verwachting eenmalig € 70.000 kosten worden gemaakt. Het voorstel is om ter dekking van deze eenmalige kosten een bestemmingsreserve uit het resultaat over 2018 te vormen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

VGGM heeft Deloitte Accountants B.V. opdracht gegeven om de jaarrekening over het boekjaar 2018 te controleren. De accountant rond haar werkzaamheden af alvorens de jaarrekening ter besluitvorming aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden. Na afronding van de controlewerkzaamheden wordt de controleverklaring van de accountant aan de definitieve versie van de jaarrekening toegevoegd.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Bijdragen per gemeente

	2018			
	GGD	JGZ 0-4	BRW	TOTAAL
Arnhem	€ 2.073.840	€ 1.683.507	€ 10.970.038	€ 14.727.386
Barneveld	€ 750.903	€ 819.661	€ 3.405.108	€ 4.975.672
Doesburg	€ 151.057	€ 114.850	€ 669.472	€ 935.380
Duiven	€ 338.290	€ 290.761	€ 782.195	€ 1.411.247
Ede	€ 1.510.716	€ 1.417.725	€ 6.155.651	€ 9.084.093
Lingew aard	€ 615.123	€ 541.111	€ 1.862.593	€ 3.018.828
Nijkerk	€ 556.424	€ 537.115	€ 2.745.233	€ 3.838.771
Overbetuwe	€ 631.266	€ 597.232	€ 2.078.670	€ 3.307.168
Renkum	€ 418.114	€ 324.678	€ 1.766.135	€ 2.508.927
Rheden	€ 581.331	€ 428.593	€ 2.567.316	€ 3.577.239
Rozendaal	€ 19.953	€ 17.264	€ 75.044	€ 112.261
Scherpenzeel	€ 129.253	€ 131.670	€ 455.623	€ 716.545
Wageningen	€ 512.243	€ 328.453	€ 1.523.559	€ 2.364.254
Westervoort	€ 199.673	€ 157.260	€ 785.479	€ 1.142.412
Zevenaar	€ 575.817	€ 450.797	€ 2.252.921	€ 3.279.535
	€ 9.064.003	€ 7.840.676	€ 38.095.039	€ 54.999.718

Betreft de bijdragen per gemeenten voor de eventuele verdeling van het resultaat.

Verdeling van het resultaat over gemeenten

	Afrekening 2018			Totaal
	Veiligheid obv inbreng	GGD-Facza obv inwoners	JGZ 0-4 jr obv inbreng	
Arnhem	€ 74.336-	€ 120.996-	€ 17.505-	€ 212.838-
Barneveld	€ 23.074-	€ 43.811-	€ 8.523-	€ 75.408-
Doesburg	€ 4.537-	€ 8.813-	€ 1.194-	€ 14.544-
Duiven	€ 5.300-	€ 19.737-	€ 3.023-	€ 28.061-
Ede	€ 41.551-	€ 88.141-	€ 14.742-	€ 144.434-
Lingew aard	€ 12.622-	€ 35.889-	€ 5.626-	€ 54.137-
Nijkerk	€ 17.901-	€ 32.464-	€ 5.585-	€ 55.950-
Overbetuwe	€ 14.086-	€ 36.831-	€ 6.210-	€ 57.126-
Renkum	€ 11.376-	€ 24.394-	€ 3.376-	€ 39.146-
Rheden	€ 17.397-	€ 33.917-	€ 4.457-	€ 55.771-
Rozendaal	€ 509-	€ 1.164-	€ 180-	€ 1.852-
Rijnw aarden	€ 4.597-	€ 8.433-	€ 1.198-	€ 14.228-
Scherpenzeel	€ 3.087-	€ 7.541-	€ 1.369-	€ 11.998-
Wageningen	€ 10.324-	€ 29.886-	€ 3.415-	€ 43.626-
Westervoort	€ 5.323-	€ 11.650-	€ 1.635-	€ 18.608-
Zevenaar	€ 10.670-	€ 25.162-	€ 3.489-	€ 39.321-
	€ 256.689-	€ 528.832-	€ 81.528-	€ 867.048-

Betreft de verdeling van het voorstel terugbetaling van het resultaat.

Bijlage 2: Taakvelden

	Rekening 2018			Begroting 2018-geactualiseerd			Rekening 2017		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.4 Overhead	503	-160	663	296	296	0	382	327	55
0. Bestuur en ondersteuning									
1.1 Crisisbeheersing en veiligheid	46.488	46.231	257	46.545	46.545	0	46.845	46.377	468
1. Veiligheid									
7.11 Ambulancevervoer	21.092	21.092	0	20.494	20.494	0	19.569	19.569	0
7.1 Overige volksgezondheid	26.757	26.241	517	25.995	25.995	0	26.456	25.797	2.256
7. Volksgezondheid en milieu									

Bijlage 3: Specificatie ten bate van de nacalculatie Ambulancezorg

De exploitatie van de ambulancezorg is gebaseerd op de budgetafspraken met verzekeraars die zijn vastgelegd in één rekenstaat voor zowel de Ambulancehulpverlening als de meldkamertaak. Op basis van de rekenstaat wordt het nacalculatieformulier ingevuld. In deze nacalculatie zijn onder andere de definitieve loon- en prijsindexen verwerkt. Op basis van deze rekenstaat wordt het budget aanvaardbare kosten vastgesteld. Hieronder is de voorlopige opbrengstverrekening 2018 opgenomen. Deze verrekening is gebaseerd op het met verzekeraars afgesproken budget 2018. Dit budget is vastgesteld op € 19.366.777 voor het vervoer en de meldkamer tezamen. In dit budget is een strafkorting van € 100.000 verwerkt omdat de prestaties onder de 95% norm gebleven zijn in 2018. Deze vastgestelde opbrengsten zijn als volgt verantwoord:

Schulden uit hoofde van financieringsoverschot wettelijk budget Ambulancezorg

	t/m 2015 €	2016 €	2017 €	2018 €	totaal €
Saldo per 1 januari	-2.277.924	-1.970.414	-981.064	0	-5.229.402
Mutaties boekjaar:					
Financieringsverschil boekjaar				-1.724.748	-1.724.748
Correcties voorgaande jaren	0	0	-50.000	0	-50.000
Betalingen/ontvangsten zorgverzekeraars	2.276.289	-56.264	94.740	1.724.566	4.039.331
Subtotaal mutatie boekjaar	2.276.289	-56.264	44.740	-182	2.264.583
Saldo per 31 december	-1.635	-2.026.678	-936.324	-182	-2.964.820
Beschikkingen opbrengstverrekening NZa	ja	ja	nee	nee	
Stadium van vaststelling NZa:	c	c	b	a	

a= interne berekening

b= overeenstemming met representerende zorgverzekeraar(s) en/of voorlopige beschikking NZa

c= definitieve vaststelling NZa

	31-dec-18 €	31-dec-17 €
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	0	0
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	-2.964.820	-5.229.402
	<u>2.964.820</u>	<u>5.229.402</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	31-dec-18 €	31-dec-17 €
Wettelijk budget voor ambulancezorg	19.366.777	17.919.333
Af: werkelijke opbrengsten ambulancezorg	21.091.525	20.228.599
Totaal financieringsverschil	<u>-1.724.748</u>	<u>-2.309.266</u>

Vanaf 2015 kent de ambulancezorg één totaal budget. De tarieven voor het vervoer zijn in het gehele land uniform. Aangezien de opbrengsten uit de facturering niet aansluiten met de financieringsafpraak van de aanvaardbare kosten wordt het verschil direct verrekend met de zorgverzekeraars.

De vaststelling van het definitieve budget geschiedt op nacalculatiebasis. Teneinde de jaarlijkse exploitatie te egaliseren is met betrekking tot nog te verrekenen tariefopbrengsten deze balanspost gecreëerd.

In 2018 is de afwikkeling tot en met het jaar 2016 definitief vastgesteld. De posten tot en met 2015 zijn vrijwel volledig afgewikkeld met verzekeraars, terwijl voor 2016 nog een forse afwikkeling plaats moet vinden. De afwikkeling voor 2017 en 2018 heeft voor een groot deel al plaatsgevonden op basis van een voorlopige verrekening. Ultimo 2018 is het saldo € 2.964.820 aan teveel ontvangen vergoedingen en dit zal conform NZA-beschikkingen rechtstreeks worden verrekend met de zorgverzekeraars.

Exploitatie Ambulancevervoer

Cluster RAV

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2018	2018	2017
	(A)	(B)	(C)
Opbrengsten			
Opbrengsten gemeenten regionaal (uniform)	0	0	0
Opbrengsten gemeenten individueel (maatwerk)	0	0	0
Opbrengsten van het rijk	61.841	61.000	61.000
Directe opbrengsten van derden m.b.t. output	17.746.294	17.992.533	16.467.944
Overige opbrengsten	1.327.114	635.037	1.288.619
Totaal opbrengsten	19.135.250	18.688.570	17.817.563
Kosten			
<u>Personele kosten</u>			
Salarissen (incl. sociale lasten etc.)	12.656.363	11.877.556	11.877.473
Overige personeelskosten	767.342	364.106	434.972
Totaal personeelskosten	13.423.705	12.241.662	12.312.445
<u>Materiele kosten</u>			
Directe kosten m.b.t. output	1.468.786	1.276.250	1.360.752
Overige indirecte kosten	713.624	565.000	765.119
Afschrijvingen	1.004.144	1.107.277	946.872
Totaal overige kosten	3.186.553	2.948.527	3.072.743
<u>Organisatiekosten</u>			
Huisvestingskosten direct	371.541	358.250	393.258
Huisvestingskosten doorbelast	26.019	26.019	25.653
Informatie- en automatiseringskosten	221.220	217.532	232.252
Overige organisatiekosten	48.509	48.509	34.787
Totaal organisatiekosten	667.289	650.310	685.950
Totale kosten	17.277.548	15.840.498	16.071.139
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	1.857.702	2.848.072	1.746.424
Incidentele baten en lasten	420.454	1.401.733	415.681
Doorbelast inkomsten	0	0	0
Doorbelast kosten	1.136.973	1.136.973	963.779
Financiele baten en lasten	20.969	30.060	30.073
Resultaat	279.307 V	279.306 V	336.892 V

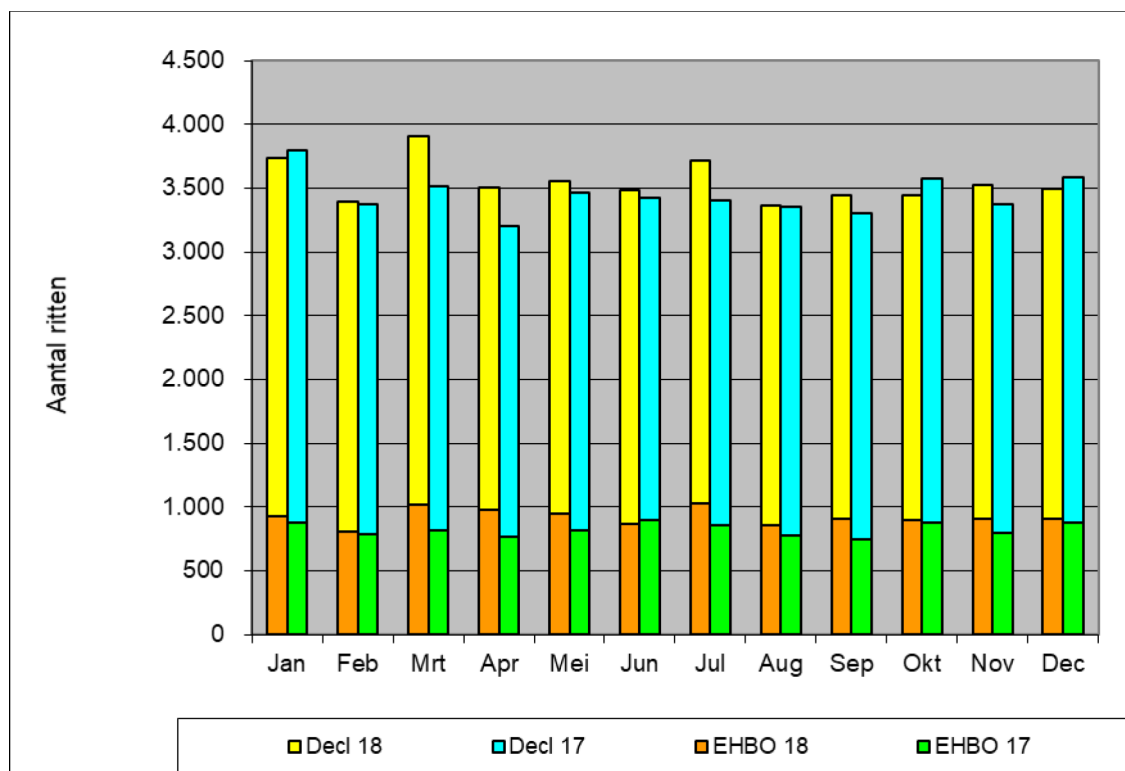
Exploitatie Meldkamer

Cluster MKA

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2018	2018	2017
	(A)	(B)	(C)
Opbrengsten			
Opbrengsten gemeenten regionaal (uniform)	133.558	133.558	133.558
Opbrengsten gemeenten individueel (maatwerk)	0	0	0
Opbrengsten van het rijk	112.784	111.250	111.250
Directe opbrengsten van derden m.b.t. output	1.620.483	1.474.244	1.451.389
Overige opbrengsten	14.228	85.933	55.718
Totaal opbrengsten	1.881.052	1.804.985	1.751.915
Kosten			
<u>Personele kosten</u>			
Salarissen (incl. sociale lasten etc.)	1.644.310	1.559.873	1.561.381
Overige personeelskosten	125.136	113.700	120.405
Totaal personeelskosten	1.769.447	1.673.573	1.681.786
<u>Materiele kosten</u>			
Directe kosten m.b.t. output	110.050	103.000	115.703
Overige indirecte kosten	52.987	73.800	59.340
Afschrijvingen	5.793	2.520	2.520
Totaal overige kosten	168.830	179.320	177.563
<u>Organisatiekosten</u>			
Huisvestingskosten direct	67.470	75.300	80.685
Huisvestingskosten doorbelast	0	0	0
Informatie- en automatiseringskosten	22.113	23.623	22.443
Overige organisatiekosten	0	0	0
Totaal organisatiekosten	89.583	98.923	103.128
Totale kosten	2.027.860	1.951.817	1.962.477
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-146.807	-146.832	-210.563
Incidentele baten en lasten	0	0	0
Doorbelast inkomsten	0	0	0
Doorbelast kosten	132.462	132.461	126.203
Financiele baten en lasten	38	13	126
Resultaat	279.307 N	279.306 N	336.892 N

Productieoverzicht Ambulancevervoer 2018

Maand	Decl 18	EHBO 18	Decl 17	EHBO 17
Jan	2.809	930	2.928	874
Feb	2.581	812	2.589	786
Mrt	2.891	1.021	2.703	816
Apr	2.533	975	2.436	770
Mei	2.611	948	2.648	818
Jun	2.615	867	2.525	902
Jul	2.689	1.024	2.548	854
Aug	2.503	858	2.577	782
Sep	2.538	904	2.555	750
Okt	2.549	894	2.692	882
Nov	2.617	911	2.580	794
Dec	2.595	904	2.703	882
Totaal	31.531	11.048	31.484	9.910

Zoals gebruikelijk fluctueert het aantal ritten per maand behoorlijk. De totale declarabele productie is toegenomen met 2,9% ten opzichte van 2017.

De productie vertaald zich in facturatie conform de richtlijnen van het NZA bij de diverse ziektekostenverzekeraars in Nederland. De opbouw van de inkomsten in 2018 is als volgt:

Jaartarief	Urgentie	Aantal Ritten	Gereden KM's	KM Tarief	Rit Tarief	Totaal Omzet
2017(*)	A (1 pers)	24	338	3,90	682,29	17.693
2017(*)	B (1 pers)	2	38	3,90	302,69	754
2018	A (1 pers)	23.425	345.827	4,01	701,85	17.827.603
2018	B (1 pers)	8.018	169.514	4,01	311,37	3.176.316
2018	A (2 pers)	58	875	6,02	1.052,78	66.329
2018	B (2 pers)	4	160	6,02	467,06	2.831
Totaal		31.531	516.752			21.091.525

(*) per abuis is bij deze ritten het oude tarief gehanteerd

Bijlage 4:   Overzicht van langlopende leningen ultimo 2018

In EUR x 1.000	Saldo 31-12-2017	Aflossingen	Vermeerderingen	Saldo 31-12-2018
BNG 40.108778	8.000	2.000		6.000
BNG 40.108780	562	562		0
BNG 40.108781	292	9		283
BNG 40.108782	975	30		944
BNG 40.108783	1.254	37		1.217
BNG 40.108784	332	9		323
BNG 40.108785	767	0		767
Totaal	12.181	2.648	0	9.534

De totale rentelast voor het jaar 2018 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 193.175.

Bijlage 5: Bestuurssamenstelling

Bestuurssamenstelling

per 31 december 2018

Samenstelling Algemeen Bestuur Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Voorzitter:

De heer A. Marcouch

burgemeester van Arnhem

Eerste plaatsvervangend voorzitter:

de heer R. Verhulst

burgemeester van Ede

Tweede plaatsvervangend voorzitter:

de heer A.J. van Hout (tot 19-12)

burgemeester van Westervoort

de heer C.F. van Eert (vanaf 19-12)

burgemeester van Rheden

Derde plaatsvervangend voorzitter:

de heer A.J. van Hout (vanaf 19-12)

burgemeester van Westervoort

Leden:

de heer A. Marcouch

burgemeester van Arnhem

de heer R. Verhulst

burgemeester van Ede

de heer J.W.A. van Dijk

burgemeester van Barneveld

mevrouw M.H.F. Schuurmans

burgemeester van Lingewaard

mevrouw L.W.C.M. van der Meijs

burgemeester van Doesburg

de heer R. de Lange

burgemeester van Duiven

de heer A.S.F. van Asseldonk

burgemeester van Overbetuwe

de heer G.D. Renkema

burgemeester van Nijkerk

mevrouw A.M.J. Schaap

burgemeester van Renkum

de heer C.F. van Eert (vanaf 2-4)

burgemeester van Rheden

de heer J. H. Klein Molekamp

burgemeester van Rozendaal

mevrouw C. van Rhee

burgemeester van Scherpenzeel

de heer G.J.M. van Rumund

burgemeester van Wageningen

de heer A.J. van Hout

burgemeester van Westervoort

mevrouw EP. Schadd (tot 20-12)

burgemeester van Zevenaar

de heer L.J.E.N. van Riswijk (vanaf 20-12)

burgemeester van Zevenaar

Adviseurs:

de heer A. Slofstra

directeur brandweer

de heer J. Pierik

directeur publieke gezondheid

Samenstelling Bestuurscommissie Veiligheid en Gezondheid

voorzitter:

de heer A. Marcouch

burgemeester van Arnhem

Eerste plaatsvervangend voorzitter:

de heer R. Verhulst

burgemeester van Ede

Tweede plaatsvervangend voorzitter:

de heer A.J. van Hout (tot 19-12)

burgemeester van Westervoort

de heer C. van Eert (vanaf 19-12)

burgemeester van Rheden

Derde plaatsvervangend voorzitter:

de heer A.J. van Hout (vanaf 19-12)

burgemeester van Westervoort

Leden:

de heer A. Marcouch

burgemeester van Arnhem

de heer R. van der Zee (tot 4-7 de heer M. Leisink)

wethouder van Arnhem

de heer J.W.A. van Dijk
de heer P.J.T van Daalen
mevrouw M.H.F. Schuurmans
de heer A. Slob (tot 4-7 de heer Th. Sluiter)
mevrouw P.M. van Wingerden-Boers
mevrouw G. Hofstede (tot 4-7 vacature)
mevrouw L.W.C.M. van der Meijs
mevrouw B. van Veldhuizen (tot 4-7 de heer P.J. Bollen)
de heer R. de Lange
mevrouw H.C.M. Knuiman
de heer R. Verhulst
de heer L. Meijer (tot 4-7 mevrouw G. Ligtelijn-Bruins)
de heer A.S.F. van Asseldonk
de heer R. Engels (tot 4-7 de heer R. van Hoeven)
de heer G.D. Renkema
de heer H. Dijksterhuis (tot 4-7 mevrouw M.L.C. Klein)
mevrouw A.M.J. Schaap
mevrouw L. Rolink (tot 4-7 mevr. H. J. van den Berg – van Zijl)
de heer J. H. Klein Molekamp
de heer A. Logemann
mevrouw C. van Rhee
de heer H.J.C. Vreeswijk
de heer G.J.M. van Rumund
mevrouw L.D. de Brito
de heer A.J. van Hout
de heer TH. Kampschreur (tot 4-7 de heer A. Boone)
mevrouw EP. Schadd (tot 20-12)
de heer L.J.E.N. van Riswijk (vanaf 20-12)
mevrouw A. van Loon (tot 4/7 de heer S.H. Bijl)

Adviseurs:

de heer A. Slofstra
de heer J. Pierik

burgemeester van Barneveld
wethouder van Barneveld
burgemeester van Lingewaard
wethouder van Lingewaard
burgemeester van Rheden
wethouder van Rheden
burgemeester van Doesburg
wethouder van Doesburg
burgemeester van Duiven
wethouder van Duiven
burgemeester van Ede
wethouder van Ede
burgemeester van Overbetuwe
wethouder van Overbetuwe
burgemeester van Nijkerk
wethouder van Nijkerk
burgemeester van Renkum
wethouder van Renkum
burgemeester van Rozendaal
wethouder van Rozendaal
burgemeester van Scherpenzeel
wethouder van Scherpenzeel
burgemeester van Wageningen
wethouder van Wageningen
burgemeester van Westervoort
wethouder van Westervoort
burgemeester van Zevenaar
wethouder van Zevenaar

directeur brandweer
directeur publieke gezondheid

Samenstelling Dagelijks bestuur

voorzitter:

de heer A. Marcouch

burgemeester van Arnhem

Eerste plaatsvervangend voorzitter:

de heer R. Verhulst

burgemeester van Ede

Tweede plaatsvervangend voorzitter:

de heer A.J. van Hout (tot 19-12)
de heer C. van Eert (vanaf 19-12)

burgemeester van Westervoort
burgemeester van Rheden

Derde plaatsvervangend voorzitter:

de heer A.J. van Hout (vanaf 19-12)

burgemeester van Westervoort

Leden

De heer A. Marcouch
De heer R. van der Zee (tot 4/7 de heer M. Leisink)
Namens de Veluwezoom
De heer C. van Eert (per 14-3, tot 14-3 vacature)
Namens de Liemers
De heer A.J. van Hout
Namens de West-Veluwe/Vallei
De heer P.J.T. van Daalen
Namens Overbetuwe
De heer A.S.F. van Asseldonk (tot 1/9)
mevrouw M.H.F. Schuurmans (vanaf 1/9)

burgemeester van Arnhem
wethouder van Arnhem
burgemeester van Rheden
burgemeester van Westervoort
wethouder van Barneveld
burgemeester van Overbetuwe
burgemeester van Lingewaard

Financiële commissie

Voorzitter

De heer A.J. van Hout

burgemeester van Westervoort

Leden:

De heer H.J.C. Vreeswijk

De heer A.S.F. van Asseldonk

De heer J.H. Klein Molenkamp (tot 1-10)

De heer G.D. Renkema (vanaf 1-10)

wethouder van Scherpenzeel

burgemeester van Overbetuwe

burgemeester van Rozendaal

burgemeester van Nijkerk

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM):

verzorgt Ambulancezorg, Brandweer, GGD en GHOR voor de gemeenten van Gelderland-Midden.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM
T 0800 8446 000
E info@vggm.nl
I www.vggm.nl

